

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENIJA GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. 501. 0

LETO XV — STEVILKA 2

FEBRUAR 1982

POŠTINA PLAČANA

Kaj prinaša nov sistem delitve OD

Komunisti in predstavniki osnovnih organizacij zveze sindikatov Lesne Slovenije Gradec so na drugi problemski konferenci zastavili politiko novega sistema nagrajevanja delavcev po delu. V tri in polurni razpravi so oblikovali osnovne usmeritve: za enako delo je potrebno izhajati iz enake osnove v vseh temeljnih organizacijah. Še večji poudarek moramo dati težkemu fizičnemu delu in kreativnemu delu, z deli na izgradnji novega sistema moramo pohiteti tako, da bo do konca tega polletja izdelan predlog za razpravo na TOZD. Udeleženci problemske konference so za-

dolžili kolegijski poslovodni odbor, da zagotovi takšne pogoje dela vsem, ki bodo aktivno sodelovali pri izgradnji sistema, da bo možno predlog uskladiti v sprejetem roku.

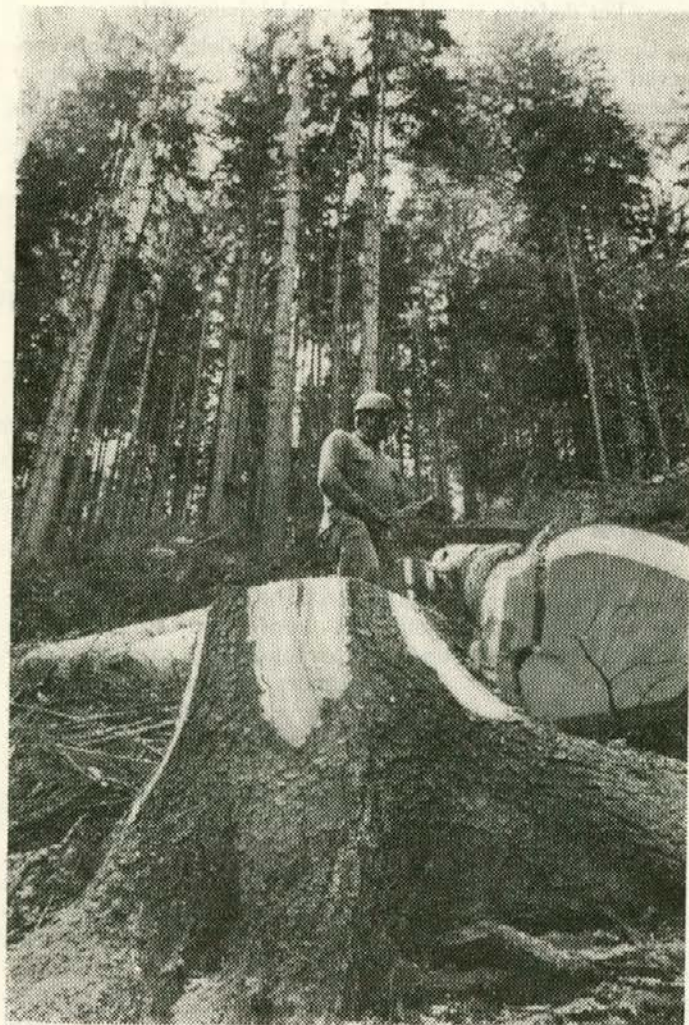
V temeljnih organizacijah ste verjetno že bili seznanjeni z osnovnimi izhodišči novega sistema nagrajevanja. Nekaj smo o tem pisali tudi v Viharniku. Kljub temu pa želim na kratko opisati problematiko pri izgradnji novega sistema tako, kot je bila posredovana na problemski konferenci.

Tudi do sedaj smo imeli s samoupravnimi splošnimi akti sprejet sistem nagrajevanja, ki je nekaj časa zadovoljeval zahteve Lesne. Kmalu pa smo ugotovili, da smo ta sistem porušili, ker smo uvajali nova opravila in naloge, ki niso bila odraz dejanskih potreb po novih delokrogih, nekatera delovna opravila smo preimenovali zato, da smo lahko upoštevali višjo strokovno izobrazbo. Celoten sistem je temeljil v glavnem na šolski izobrazbi. Dosedanji sistem je omogočal delitev osebnega dohodka na osnovi analitične ocene, ni pa upošteval količine in kvalitete dela. Dejanski prispevek je bil uveljavljen predvsem za fizična dela in so ga nekateri TOZD uporabljali, za režijska dela pa so ga uporabljali le deloma nekateri TOZD, pa še to le na osnovi skupinskih meril: dosežena realizacija, čisti dohodek, plan in podobna merila.

S takimi anomalijami obstoječega sistema nismo mogli več obvladovati, vzporedno pa nam zakon o združenem delu nalaga, da mora biti osebni dohodek odvisen od pogojev in teže dela, predvsem pa od rezultatov delavčevega dela.

Zaradi povedanih pomanjkljivosti je bilo pred nosilce za izdelavo novega sistema nagrajevanja postavljeno vprašanje, kako pripraviti takšen sistem, da bo vplival na produktivnost in socialno varnost delavca, da bo dana prednost proizvodnemu in težkemu fizičnemu delu in kreativnemu delu, upošteval obseg dela, pogoje dela in seveda upošteval dejanski prispevek posameznika. Vse te kriterije pa lahko zajamemo v enoten sistem tako, da ga razdelimo na dva dela. Prvi del, ki bo pripravljen za razpravo že v prvi polovici letošnjega leta bo predvideni prispevek. To bo analitična ocena delovnih mest oz. ocena teže in pogojev dela. Drugi del, za katerega nas čaka še veliko dela, pa bo dejanski prispevek, t. j. prispevek, ki ga da delavec z rezultatom svojega dela. Vse to pa moramo normativno urediti v svojih samoupravnih splošnih aktih.

Za predviden prispevek je bila izvedena anketa po TOZD, ki je odgovorila na vprašanja, kateri kriteriji predstavljajo težo dela delavcev Lesne. Iz analize je bilo ugotovljeno, da so ti kriteriji: potrebno znanje, odgovornost, umski napor, fizikalne delovne razmere, fizični napor in napor v odnosih z drugimi. Ti kriteriji se delijo še naprej. Podrobnejšo delitev smo vam že predstavili v Viharniku.

Pn.
STUDIJSKA KNJIZNICA
RAVNE

Preden pa smo sploh pristopili k izdelavi novega sistema nagrajevanja delavcev po delu, smo morali izdelati novo organizacijo. Organizacija dela in poslovanja v delovni organizaciji sta organsko povezani. Makro- in mezoorganizacija je že bila samoupravno sprejeta, medtem ko je mikroorganizacija še v razpravi in bo sprejeta skupaj z razvidom del.

Pri pripravi razvida del je bilo potrebno zbrati preko 40.000 podatkov, ki jih je bilo treba posneti, preveriti in uskladiti za skupaj 1240 primerov v celotni Lesni. Komisija je pregledala vse delovne naloge v Lesni in ugotovila, da lahko delo merimo povsod, tudi v režijskih službah.

V sistem dejanskega prispevka bomo vgradili merila, ki so nam koristno služila že v obstoječem sistemu; to so: obseg dela, kvaliteta dela, roki izvršitve in vpliv na stroške. Tudi večina režijskih del bo lahko merjena z merili kot so: izdelani letni plani in v okviru teh mesečni operativni plani itd., predlagani pa so tudi kriteriji za organizatorje in kreatorje dela, to so poslovodni in vodstveni delavci. Merila za takšne delavce pa bodo: dohodek TOZD, delež dohodka v koriščenih sredstvih, prispevek k akumulativnosti TOZD, gibanje zalog obratnih sredstev, izvršitev plana obsega nabave in prodaje itd.

Dosedanji sistem je težil k uravnilovki, ker ni dovolj upošteval pridnega delavca (težkega fizičnega in kreativnega dela). Težili smo k temu, da smo nagrajevali po strokovni izobrazbi. Novi sistem pa daje prednost težkemu fizičnemu delu, kreativnemu delu, predvsem pa bo omogočil vsem pridnim, prizadevnim delavcem večji osebni dohodek.

Za predviden prispevek smo za nekatera dela že dobili prve rezultate, ki temeljijo na posnetkih analize dela. Rezultati bodo dokončni šele, ko bo sprejet razvid del. Čaka nas še veliko dela, največ dela pa bomo imeli, ki bodo opravljeni posnetki za vsa opravila. Iz rezultatov, ko smo jih zbrali za nekatera dela po posameznih kriterijih je razvidno razmerje med različnimi nalogami in opravili 1 : 4.

Tak sistem nagrajevanja po delu nam je ponudil Zavod za organizacijo in poslovanje iz Ljubljane, vendar pa smo ga morali mi prilagoditi našim razmeram.

Sistem predvidenega prispevka so v bistvu skupne osnove in merila za delitev osebnih dohodkov v delovni organizaciji in bodo zajete v skupni samoupravni sporazum, medtem ko bo dejanski prispevek v pravilniku TOZD in DSSP. Oba samoupravna splošna akta bosta dana v razpravo in sprejem, ko bodo izdelana vsa merila.

Roke, ki smo si jih postavili za izdelavo predvidenega prispevka bomo morali upoštevati. K sodelovanju bomo morali prirediti ljudi strokovnjake, ki poznajo delovna opravila obeh panog in jih za čas opravljanja tega dela razbremeniti vseh drugih opravil. Če hočemo doseči uspeh, bomo morali njihovem delu zaupati in jim dati vso podporo.

Z novim sistemom pričakujemo pravičnejšo delitev osebnih dohodkov tako, da bo osebni dohodek stimuliral posameznika, da bo poskušal več narediti in prispevati k boljšemu dohodku. Ko bo sistem sprejet, ga v osnovi ne bo mogoče več spreminjati brez, da bomo spreminjali tudi organizacijo. Vedeti pa moramo tudi, da nam najbolj idealen sistem ne bo pomagal in dal večjih osebnih dohodkov, če nam ne bo uspelo povečati produktivnost dela in s tem povečati dohodek.

Zivahna in dolga razprava po uvodnem poročilu je pokazala zainteresiranost vseh, da sistem čimprej zaživi tudi v praksi. Veliko delegatov je v svoji diskusiji poudarilo, da je v predlogu še vedno premalo poudarjeno težko fizično delo (za primer so uporabili delavca sekača) in kreativno delo. Povedano je bilo tudi, da so nekateri TOZD tako spreminjali dosedanje analitično ocenjevanje, da ni bilo več nobenega razmerja in predlagali, naj do uveljavitve novega sistema ne bi nihče več spreminjal dosedaj veljavnega sistema. Delegat žage Otiški vrh je izrazil dvom, glede postavljenih rokov, ki jih le redko upoštevamo. Dejal je, da se nam lahko zgodi, da bo tudi novi sistem, če bo sprejet po eno in polletni zamudi neustrezen in ne bo več v skladu z zakonom.

Delegat iz Radelj se je zavzemal za stališče njegove osnovne organizacije, ki je bilo tudi načeloma sprejeto, naj bi imeli težki fizični delavci 25 % večji osebni dohodek od vseh ostalih delavcev kot dodatno stimulacijo za produktivnost dela.

Upoštevani bodo tudi predlogi ostalih delegatov: bolj upoštevati pogoje dela na prostem, stimulirati delavce, ki delajo v izmenah, deficitarne poklice, itd. Deficitarnost je lahko kriterij, ki velja določen čas.

Delegati so tudi sprejeli razmerje med najnižje in najvišje ovrednotenimi opravili 1 : 4. Kot je bilo že na začetku povedano, je bil kolegijski poslovodni odbor zadolžen, da pripravi pogoje, da bo možno predlog uskladiti. Po svoji presoji lahko imenuje strokovni tim, ki ga bodo sestavljali delavci obeh strok in vseh vzporednih dejavnosti. V temeljnih organizacijah pa naj aktivno sodelujejo komisije za osebne dohodke.

Ida Robnik

Civilna zaščita v sistemu ljudske obrambe

»Delajmo, kot da bo sto ali stopetdeset let mir, pripravljajmo in pripravimo pa se, kot da se bo jutri začela vojna,« so misli našega voditelja tov. Tita, ki je bil borec za razvoj in delovanje gibanja neuvrščenosti. Politika neuvrščenosti pa je za obrambo naše dežele izredno pomembna, kajti ta politika prispeva k miru in se upira uporabi vsakovrstne sile. V sedanjih mednarodnih odnosih se je Jugoslavija opredelila za boj za mir v svetu in za krepitev ter graditev splošne ljudske obrambe. Sestavn del sistema splošne ljudske obrambe SFRJ je tudi civilna zaščita, ki je najširša oblika organizirane

dejavnosti pri pripravljanju in izvajanju ukrepov in akcij za zaščito in reševanje prebivalstva in materialnih dobrin pred vojnim dejstvom, njem ter naravnimi in drugimi nesrečami.

Civilna zaščita je kot organizacija za zaščito in reševanje ljudi in materialnih dobrin v vojnih razmerah priznana v mednarodnem obsegu. Ženevska konvencija leta 1948 vsebuje določbe o zaščiti žrtev v mednarodnih oboroženih spopadih. S to konvencijo so vojskujoče se strani dolžne v vojni ravnati v skladu s določenimi merili in postopki pri zaščiti, prehrani, zdravljenju, oblačenju in namestitvi

prebivalstva na okupiranem ozemlju. Leta 1977 sta bila na mednarodni diplomatski konferenci sprejeta dva obsežna protokola, ki vsebujeta obširne humane odnose in nalagata vojskujočim se stranem, da se v spopadih po teh ravnaajo. Tu gre predvsem za prepoved tistih žrtev in trpljenja, ki niso nujno potrebne za dosego določenega vojaškega cilja.

Možnost izvajanja vojnih akcij in napadov s sodobnim orožjem po vsem ozemlju katerekoli vojskujoče se dežele, ne glede na njeno razsežnost in obliko, narekuje potrebo po dobro organizirani civilni zaščiti kot dejavniki splošne ljudske obrambe, ki skrbi

za zaščito in reševanje prebivalstva ter gmotnih dobrin. O potrebi in pomenu množične in dobro organizirane, opremljene in usposobljene civilne zaščite prepričljivo govore podatki o izgubah med civilnim prebivalstvom v nekaterih vojnah v tem stoletju:

— v I. svetovni vojni je izgubilo življenje skupno 9.300.000 vojakov, 500.000 civilnih prebivalcev, to je 5 % vseh vojnih žrtev.

— II. svetovna vojna pa je zahtevala 51.500.000 žrtev, od tega kar 24.800.000 civilnega prebivalstva, to je 48 %.

STATUS CIVILNE ZAŠČITE

V novem protokolu iz leta 1977 je prvič opredeljena posebna zaščita — civilna zaščita in njeni pripadniki. Civilna zaščita pri nas v Jugoslaviji opravlja v glavnem vse službe in naloge, ki jih ima civilna zaščita v večini držav.

Priznana jim je pravica do opravljanja nalog civilne zaščite, hkrati pa jim je prepovedano, da bi delali za vojaške potrebe. Enak status imajo tudi civilisti, ki na poziv pristojnih oblasti sodelujejo pri nalogah civilne zaščite, čeprav organizacijsko niso pripadniki te organizacije. Pripadniki civilne zaščite lahko nosijo orožje le za samoobrambo, le v primeru, ko izpolnjujejo določene naloge. Člani civilne zaščite nosijo, oziroma imajo na vidnem mestu (na levi roki) mednarodni znak — enakokrak moder trikotnik na oranžnem polju. Takšen znak se uporablja tudi na stavbah, materialu CZ in na civilnih zakloniščih.

Poseben status CZ je v tem, da je prepovedano napadati njene organi-

zacije in osebje. V primeru, da pripadnika ali enoto CZ zajame sovražnik, le-ta ne sme preprečiti opravljanja njihovega dela. Organizacijam CZ je dovoljeno dodajati pripadnike oboroženih sil in vojaške enote, ki naj bi opravljale naloge civilne zaščite. Protokol natančno ureja položaj in delo organizacij CZ na okupiranem ozemlju (na začasno zasedenem ozemlju). V nobenem primeru ne sme osvajalec osebje CZ prisiliti, da bi opravljalo dejavnosti, ki niso v skladu z nalogami CZ. Osvajalec, ki je zasedel ozemlje, ne more spreminjati strukture ali osebja organizacij CZ in ne sme ovirati učinkovitega opravljanja njihovega poslanstva. Osvajalcu je prepovedano, da bi od organizacij CZ zahteval, naj dajo prednost njegovim državljanom ali vojaški sili. Osvajalec ne sme siliti, prisiljevati ali navajati organizacije CZ k temu, da bi opravljala svoje naloge na kakršenkoli način, ki bi škodoval interesom civilnega prebivalstva.

Osvajalec, ki je začasno zasedel določeno ozemlje, ima pravico razoro-

žiti osebje CZ in sicer iz varnostnih razlogov.

Glede na to, da priznavamo možnost samočasne zasedbe ozemlja SFRJ, bodo organizacije in pripadniki CZ na tistem delu ozemlja SFRJ, ki bi ga morda zasedel sovražnik, ravnali tako, kot bodo ukazovale oblasti, ki vodijo odpor na tem območju.

Vsi delovni ljudje in občani se v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih organizacijsko pripravljajo in usposabljaajo za samopomoč in vzajemno pomoč. Prav zaradi tega tudi v naši delovni organizaciji deluje v sklopu splošnega ljudskega odpora civilna zaščita. Tako se delovni ljudje usposabljaajo za delo CZ na tečajih in pri sodelovanju na vajah CZ. Ukrepi CZ so določeni postopki in ravnanje, s katerimi naj bi se izognili posledicam sovražnikovega delovanja, naravnih nesreč in katastrof.

Enote in štabi CZ opravljajo naslednje ukrepe civilne zaščite:

- a) zaklanjanje prebivalstva in materialnih dobrin,
- b) evakuacijo prebivalstva,
- c) oskrbovanje ogroženega prebivalstva,
- d) zatemnjevanje in maskiranje,
- e) radiacijska in biološko-kemična zaščita,
- f) protipožarna zaščita,
- g) prva medicinska pomoč,
- h) reševanje ogroženih ljudi.

Pripadniki CZ, ki sestavljajo enote CZ v naši delovni organizaciji, v tem sestavku niso zvedeli nič novega, saj so se s tem seznanili že na raznih tečajih in pri sodelovanju v vajah CZ.

Delovni ljudje naše organizacije, ki ne delujejo v enotah CZ pa bodo v tem in naslednjih sestavkih seznanjeni, poučeni, kako lahko samemu sebi in drugim nudijo vso pomoč v primeru naravnih nesreč ali v morebitnem vojnem stanju.

Franc Potisk

Ob dnevu JLA

Ob izteku leta se človek ozre nazaj po naših skupnih uspehih in prizadevanjih, ki smo jih ustvarili preko leta, bodisi posamezno ali v skupnostih. Spomniš se vseh tistih, ki so nam med letom pomagali pri delu, ali kakorkoli nudili pomoč. Spomniš se tudi pri naših vojaki vseh rodcov, ki so v mesecu decembru praznovali svoj štirideseti jubilejni praznik naše armije.

Tukaj ob koroški meji že vsa leta obstaja tesna povezanost med vojaki-graničarji ter kmeti, katerim vojaki vselej radi pri-

skačijo na pomoč ob večjih delovnih konicah, kakor je sušenje travnine, spravilo silže, kopanje vodovodov itd. Komandirji, ki se zavedajo od kod prihaja hrana in kakšnega pomena je za nas vse, so še posebej pozorni do tistih kmetov, ki jih prizadene bolezen in pomanjkanje delovnih moči.

Zelja je, da bi to sodelovanje ne le obstajalo, ampak se še bolj poglobilo med vojaki, kmeti in mladino. S temi mislimi v srcih smo še slovesneje praznovali naš skupni jubilejni praznik v spomin na preminulega poveljnika oboroženih sil, maršala Jugoslavije Josipa Broza TITA.

Ludvik Mori

Metode za ugotavljanje odprtosti gozdov

OPREDELITEV POJMA ODPRTOSTI GOZDA

Pojem odprtosti gozda je zelo širok. Kadar hočemo govoriti o odprtosti gozda, moramo najprej jasno opredeliti, kaj razumemo pod tem izrazom. V najširšem pomenu bi pod pojmom odprtost gozda razumeli možnost dostopa v gozdni prostor s pomočjo prometnice z namenom, da bi lahko koristili vse dobrine gozda. Čeprav so dobrine gozda zelo raznolike (materialne in nematerialne), pa se odprtost gozda v glavnem obravnava le z vidika transporta lesa, pri čemer pa se predpostavlja, da prometnice, ki so bile grajene predvsem za transport lesa, v polni meri zadovoljujejo tudi ostalim potrebam dostopa v gozd.

V osnovi lahko razlikujemo dve vrsti odprtosti gozdov in sicer: — odprtost s primarnim prometnim omrežjem, to je s tistimi prometnicami, ki omogočajo racionalen prevoz lesa iz gozda do porabnika, kar pri današnji tehnologiji transporta lesa predstavlja kamionska cesta;

— odprtost s sekundarnimi prometnicami, to je s prometnicami, ki služijo za spravilo lesa (vlake, pravilne linije).

METODE ZA UGOTAVLJANJE ODPRTOSTI GOZDA

Gostota primarnih prometnic (c)

Najpogostejše se odprtost gozdov prikazuje z gostoto prometnic. Ta način podajanja odprtosti se je precej udomačil v praksi in ga zasledimo tudi v strokovni literaturi. Podatek o gostoti prometnic je izmed vseh kazalcev odprtosti najbolj preprosto ugotoviti. Ima pa to napako, da nam pove le o poprečni dolžini prometnice po enoti površine, nič pa ne povpe o dejanski razporeditvi prometnic po tej površini.

$$c = \frac{d}{P} \quad \begin{array}{l} c = \text{gostota kamionskih cest (m/ha)} \\ d = \text{produktivna dolžina kamionskih cest (m)} \\ P = \text{površina gospodarskih gozdov (ha)} \end{array}$$

$$e = \frac{10.000}{c} \quad e = \text{poprečna širina pasu, ki ga odpira cesta}$$

Koeficient dolžine ceste (kc)

Če hočemo ugotoviti stopnjo vijugavosti ceste, moramo dejansko dolžino med dvema skrajnima točkama postaviti v razmerje z zračno razdaljo med istima točkama. Rezultat tega razmerja se imenuje koeficient dolžine ceste. Poprečno vrednost tega kazalca (kc) se izračuna tako, da se seštejejo ponderirane vrednosti koeficientov dolžin posameznih cest.

$$Kci = \frac{l_i}{l'_i} \quad \begin{array}{l} l_i = \text{dejanska dolžina ceste} \\ l'_i = \text{zračna razdalja med dvema skrajnima točkama ceste} \\ kci = \text{koeficient dolžine posamezne ceste} \end{array}$$

$$kc = \frac{(kel + l_1 + kc2 + \dots + kcn + ln)}{ll + l_2 + \dots + ln}$$

Koeficient dolžine omrežja (ko)

S tem koeficientom dobimo podatek o ustreznosti cestnega omrežja glede na prevoz lesa. Dobimo ga tako, da dejansko razdaljo prevoza od mesta nakladanja do točke, kjer cesta seka mejo pravilnega modela, delimo z zračno razdaljo med obema točkama. Koeficient za celotno površino (kc) dobimo prav tako s ponderiranjem, pri čemer nam ponder predstavlja površino gozda, ki jih posamezne ceste odpirajo.

$$ko_i = \frac{L_i}{L'_i} \quad \begin{array}{l} L_i = \text{razdalja od mesta nakladanja do izvozne točke (dejansko)} \\ L'_i = \text{zračna razdalja od mesta nakladanja do izvozne točke} \end{array}$$

$$ko = \frac{kol \times P1 + ko2 \times P2 + \dots + kon \times Pn}{P1 + P2 + \dots + Pn}$$

ko_i = koeficient dolžine cestnega omrežja posameznega pravilnega polja

Ta koeficient (ko) je posredno pogojen z velikostjo koeficienta kc in s številom izvoznih točk

Koeficient lege ceste (p)

Gostota cest (c) je pojem, ki bi predstavljal praktično uporabljivo vrednost le, če bi imeli površine gozdov pravokotne oblike, ceste pa ravne in vzporedne, tega pa v naravi ni.

Zaradi tega pa se podatek o gostoti cest korigira s koeficientom lege ceste (p), ki predstavlja razmerje med poprečno razdaljo (t) in širino pasu (e), ki ga cesta odpira. Razdalja (t) pa se ugotovi s pomočjo mreže točk — težišč elementarnih ploskev.

$$p = \frac{t}{e} \quad \begin{array}{l} p = \text{koeficient lege ceste} \\ t = \text{poprečna pravokotna razdalja med središči elementarnih točk in osjo najbližje ceste} \\ e = \text{poprečna širina pasu gozdne površine, ki jo odpira gozd} \end{array}$$

Ta koeficient nam pove le, kako so na lego cest vplivale reliefne razmere ne glede na zahteve tehnologije spravila.

Če pa želimo dobiti še popolnejše podatke o odprtosti gozda, je neobhodno potrebno zajeti poleg gozdnih prometnic tudi gozdne vlake, torej proučiti tudi pravilne razdalje.

Spravljeni koeficient (ps)

Za razliko od koeficienta lege ceste (p) se pri spravljenem koeficientu upošteva za vsako cesto le dejanska površina gozdov, ki jih odpira cesta, pomembne pa so tudi pripadajoče vlake, ki na dosedaj prikazane načine niso imele vpliva.

Spravljeni koeficient se ugotavlja za vsako pravilno polje posebej, njegova poprečna vrednost pa pomeni ponderirano vsoto teh delnih koeficientov. Poprečna pravilna razdalja (t_{1s}), ki postavlja v razmerje s poprečno širino pasu (e), da vrednost spravljenega koeficienta (ps), se ugotovi s pomočjo mreže točk — težišč elementarnih točk.

$$ps = \frac{t_{1s}}{e} \quad \begin{array}{l} ps = \text{spravljeni koeficient} \\ t_{1s} = \text{poprečna pravilna razdalja} \\ e = \text{poprečna širina pasu} \end{array}$$

Koeficient pravilne razdalje (ks)

Kot številčni kazalec za ugotavljanje pravilnosti trasiranja traktor-skih vlak glede uporabnosti za traktorsko spravilo nam zelo dobro služi koeficient, ki predstavlja razmerje med najkrajšo pravilno razdaljo, ki nam jo narekuje traktorska vlaka. Imenuje se koeficient pravilne razdalje.

Poleg najkrajše pravilne razdalje (t_{2s}) potrebujemo za izračun še dejansko pravilno razdaljo (t_{1s}), ki se prav tako dobi s pomočjo že večkrat omenjene metode elementarnih točk.

$$ks = \frac{t_{2s}}{t_{1s}} \quad \begin{array}{l} t_{2s} = \text{dejanska pravilna razdalja} \\ t_{1s} = \text{najkrajša pravilna razdalja} \\ ks = \text{koeficient pravilne razdalje} \end{array}$$

Poprečna pravilna razdalja (ts)

Kot najzanesljivejši pokazatelj odprtosti površine nam služi poprečna pravilna razdalja (ts), ki jo lahko dobimo neposredno s karte s primerno metodo (elementarnih točk). Če pa so izračuni potrebni prometu, pa se izračuna s formulo:

$$ts = \frac{ps \times ks}{c} \quad \begin{array}{l} ts = \text{poprečna pravilna razdalja} \\ ps = \text{spravljeni koeficient} \\ ks = \text{koeficient pravilne razdalje} \end{array}$$

ZAKLJUČEK

S tem člankom sem hotel povedati, da je zelo zmotno odprtost določenega območja prikazovati le z enim številčnim kazalcem. Ob upoštevanju vsakega dodatnega kazalca dobimo spremembe glede relativne odprtosti določenega območja.

Prav zaradi tega mislim, da bi se moralo pri polaganju gozdnih prometnic posluževati najrazličnejših kazalcev, posebno pa še, če vemo, da stane danes kilometer gozdne ceste že prek 100.000 din; težnja v gozdarstvu pa je, da se drevesu v gozdu čim bolj približamo s transportnimi sredstvi, ki za svoje gibanje potrebujejo zgrajene gozdne prometnice in vlake.

Osnovni princip je, »čim manj cest tem bolj odpreti gozd«. To pa se bo doseglo predvsem s pravilno položeno prometnico.

Bogdan Kutin, dipl. ing. gozd.

Kakšno bo naše glasilo v letu 1982

Tudi v letu 1982 bo uredniški odbor delal v skladu z določili o urejanju in izdajanju VIHARNIKA in si prizadeval, da bodo informacije, objavljene v VIHARNIKU, odraz interesov delavcev in kmetov-kooperantov Lesne.

Že dalj časa ugotavljamo, da je za kmete kooperante premalo informacij v našem glasilu, zato smo se dogovorili s koroško kmetijsko zadrugo, da bo v letošnjem letu redno izdajala informacije na najmanj štirih straneh, ki bodo priloga VIHARNIKA. To bo, lahko rečemo, novost in tudi vzpodbuda kmetom kooperantom, da bodo bolj sodelovali s prispevki v svojem glasilu.

Eno izmed zelo pomembnih področij našega delovanja je splošna ljudska obramba in družbena samozaščita. Tudi to važno področje je bilo zelo malo ali skoraj nič zastopano v VIHARNIKU. V letošnjem letu bomo redno objavljali prispevke s področja SLO in družbene samozaščite.

Seveda pa bomo še naprej posvetili največ pozornosti gospodarjenju in doseganju planskih rezultatov v naši delovni organizaciji. Kot nam je znano iz dosedanjih informacij, ki smo jih imeli priliko dobiti v naši delovni organizaciji in informacij drugih sredstev javnega obveščanja, bo situacija na tem področju v letu 1982 zelo težka. Morali se bomo zelo potruditi, da bomo dosegli rezultate, ki smo jih zastavili s planom. Tudi dobro, pravočasno, predvsem pa objektivno obveščanje je eden izmed bistvenih elementov, ki lahko prispeva k boljšemu gospodarjenju. S pravočasno, objektivno informacijo se da hitro odpraviti vzroke,

ki bi eventualno zavirali ali negativno vplivali na uspešnost gospodarjenja. Ponovno pozivam vse delavce in kmete k sodelovanju pri oblikovanju takšnih informacij, ki bodo vplivale na dobre gospodarske rezultate.

Bistvo in podlaga funkcioniranja delegatskega sistema in s tem dobrega samoupravljanja je organizirana informacijska mreža v vseh organizacijskih oblikah. Takim informacijam bomo morali letos nameniti več prostora v VIHARNIKU. Tudi delo družbenopolitičnih organizacij je bilo v našem glasilu premalo zastopano. Za obveščenost svojih članov s tega področja pa bi morali bolj skrbeti člani osnovnih organizacij ZK, ZSMS in sindikata. Če funkcionarji oz. člani teh organizacij nimajo dovolj časa, da bi sami pisali prispevke za VIHARNIK, lahko pošiljajo zapisnike ali poročila o svojem delu v tajništvo samoupravnih organov delovne skupnosti za opravljanje del skupnega pomena in bo članek pripravil pooblaščen delavec.

Seveda pa bomo tudi v letu 1982 sproti obveščali o investicijski izgradnji. Tudi kadrovske vesti bodo ostale takšne, kot smo jih pričeli objavljati v mesecu januarju. Več prostora pa bomo namenili tudi družbenemu standardu, rekreaciji in izobraževanju.

Naj ob koncu še enkrat poudarim, da je VIHARNIK glasilo delavcev in kmetov LESNE in da smo vsi odgovorni za njegovo vsebino. Pa še to: čim več boste sodelovali s svojimi prispevki v VIHARNIKU, tem bolj bo vaš!

Ida Robnik

Kadrovske vesti

Prišli v TOZD — december 1981

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljal — Organizacija iz katere prihaja

TOZD ŽAGA MISLINJA

Lambizer Alojz, 2. 12. 81, PK-sklad. delavec, prva zap.

Tisnikar Danilo, 3. 12. 81, PK-sklad. delavec, prva zaposlitev

TOZD ŽAGA OTIŠKI VRH

Ali Khan Taskeen, 21. 12. 81, PK-zlaganje žag. lesa, prva zaposlitev

TOZD ŽAGA VUHRED

Mislovič Franc, 15. 12. 81, PK-sklad. delavec, prva zaposlitev

TOZD TP PREVALJE

Muslimović Dževad, 16. 12. 81, KV-kont. in popr. izdelkov

TOZD TP PAMEČE

Andrejc Vinko, 1. 12. 81, KV-čelj. oblog in el., Graditelj Slovenj Gradec

Prša Slavko, 4. 12. KV- stroj. vzdrževanje, Kograd Dravograd

Vezovnik Drago, 14. 12. 81, KV-vodja Homaga, iz JNA

Gracej Stefan, 14. 12. 81, PK-pomoč. lak. in luž., —

TOZD TSP RADLJE — PODVELKA

Kun Marija, 1. 12. 81, NK-čistilka, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA IVERNII PLOŠČ OTIŠKI VRH

Planšek Jože, 18. 12. 81, PK-delavec na skladišču, iz JNA

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Apat Slavko, 3. 12. 81, KV-ključ., privatnik

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Jesenek Slavko, 2. 12. 81, NK-sklad. delavec, —

Grilc Branko, 10. 12. 81, NK- upravlj. sploš. opravil v mi-

zarstvu,

Kozina Slavko, 10. 12. 81, NK-sklad. delavec,

Klančnik Matjaž, 10. 12. 81, NK-upravlj. splošnih opravil

(bonel)

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Lesnik Jože, 1. 12. 81, SS-projekt. II, iz JNA

Štimnikar Janez, 1. 12. 81, VS-vodja odd. za org. obdelave, Železarna Ravne

Stopar Karel, 15. 12. 81, KV-hišnik, Stumpf Albert

Pann Sonja, 9. 12. 81, K-natakarica, prva zaposlitev

Jeznik Gvido, 11. 12. 81, K-kuhar, Unior Zreče

Kirič Rajko, K-natakar, Hotel Piran

Nikolič Dragoljub, 21. 12. 81, K-natakar, Hotel Piran

Posavec Branka, 21. 12. 81, K-natakar, Hotel Piran

Kičin Vera, 21. 12. 81, K-natakar, Hotel Piran

Kulanič Fatima, 23. 12. 81, NK-čistilka, TOZD Gradnje

Kovačević Husein, 25. 12. 81, NK-pom. dela, privatnik Teršek

Baltić Mirsad, 25. 12. 81, NK-pom. dela, privatnik Teršek

Panič Nevenko, 25. 12. 81, NK-pomoč. pri strežbi, prva zaposlitev

Pinter Jože, 25. 12. 81, NK-dela, prva zaposlitev

Turkalj Ivica, 28. 12. 81, K-natakarica, Riviera Poreč

Arsovski Liljana, 29. 12. 81, K-kuharica, Riviera Poreč

Sotšek Matjaž, NK-pom. pri žičnici, —

INTERNA BANKA

Kocuvan Mara, 1. 12. 81, VŠS-računovodja, TOZD Gostinstvo Slov. Gradec

ODŠLI IZ TOZD — DECEMBER 1981

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija v katero odhaja

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Repuc Pavel, 1. 12. 81, KV-cestar, inv. upokojitev

Poklič Franc, 16. 12. 81, KV-sekač, inv. upokojitev

TOZD ŽAGA MISLINJA

Šumah Zdenko, 1. 12. 81, SS-vodja žagalnice sklad. hlodov., umrl

TOZD ŽAGA MUŠENIK

Kolman Ivan, 1. 12. 81, PK-sklad. del., umrl

TOZD TP PAMEČE

Dujmovič Ane, 16. 10. 81, PK-delavka, —

Navodnik Anica, 9. 12. 81, PK-delavka, —

Mori Stanko, 15. 12. 81, KV-krp. in pop. el. —

Uršnik Marija, 17. 12. 81, PK-pomoč. pri stroju, —

Štolcer Marija, 31. 12. 81, SS-vodja obrata druž. preh., upokojitev

Karner Beno, 31. 12. 81, SS-direktor, DSSP Lesna Slovenj Gradec

Hosnar Milan, 21. 12. 81, KV-vodja HOMAGA, —

Potisk Franc, 31. 12. 81, SS-ref. za vojne zadeve, DSSP Lesna

TOZD TSP RADLJE — PODVELKA

Brezovnik Maks, 12. 12. 81, KV-obratni mizar, Hypos Muta Verdnik Alojz, 30. 11. 81, PK-pom. pri stroju, —

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH

Jakob Jože, 8. 6. 81, KV-vratar, inv. upokojitev

TOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC

Topič Blago, 11. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Mahmič Ibro, 15. 12. 81, PK-delavec na gradnji cest

Mevkič Ismet, 16. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Raič Karlo, 15. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Kljajič Josip, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Jelič Stipo, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Jelič Jozo, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Vinčič Vlado, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Đukič Drago, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Solkanovič Husnija, 18. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Topič Zdenko, 22. 12. 81, PK-del. na izgradnji cest

Topič Ivan, 22. 12. 81, PK-del. na izgradnji cest

Iković Bilal, 22. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Kulanič Fatima, 22. 12. 1981, PK-del. na gradnji cest

Pavlovič Drago, 22. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Tokič Gojko, 24. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Barunčič Mirko, 28. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Hadžić Meho, 28. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Hadžić Nuriya, 29. 12. 81, PK-del. na gradnji cest

Sabljo Zdravko, 30. 12. 81, PK-delavec na gradnji cest

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Podgoršek Jožica, 12. 12. 81, NK-delavka

Pečoler Franc, 31. 12. 81, KV-voznik, Lesna TOZD gozd.

Radlje

TOZD NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

Kotnik Fanika, 11. 12. 81, PK-kurirka, upokojitev

Mrakov Peter, 19. 12. 81, NK-upr. spl. del v bonelu

Grm Rudi, 5. 10. 81, NK-sklad. del.

Lipovec Robert, 20. 10. 81, NK-nabijanje kosi kape, —

Durakovič Ramiz, 31. 10. 81, NK-nakladanje in razkl. gotovih izdelkov, —

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA SLOVENJ GRADEC

Stanonik Janko, 31. 12. 81, VS-proj. tehn. za proizv. mas. stavb. pohištva

Stres Jože, 31. 12. 81, VS-vodja odd. za fin. pred., —

TOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC

Nedeljkovič Konstantin, 10. 12. 81, NK delavec na sklad., upokojitev

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slovenj Gradec	41	3	44
Gozdarstvo Mislinja	49	3	52
Gozdarstvo Črna	140	11	151
Gozdarstvo Radlje	135	23	158
TOK gozd. Slovenj Gradec	38	2	40
TOK gozd. Radlje	33	5	38
TOK gozd. Ravne	29	7	36
TOK gozd. Dravograd	16	3	19
Žaga Mislinja	47	6	53
Žaga Otiški vrh	57	14	71
Žaga Mušenik	37	7	44
Žaga Vuhred	74	7	81
Tov. poh. Prevalje	80	140	220
Tov. poh. Pameče	167	181	348
TSP Radlje — Podvelka	170	165	335
Tov. ivernih plošč Otiški vrh	205	25	230
Gradnje Slovenj Gradec	55	7	62
Transport in servisi Slov. Grad.	135	13	148
Centralno lesno skladišče Otiški vrh	39	4	43
Nova oprema Slov. Gradec	162	131	293
Delovna skupnost	79	119	198
Gostinstvo Slovenj Gradec	23	17	40
Blagovni promet Slov. Gradec	76	62	138
Interna banka Slov. Gradec	4	31	35

SKUPAJ

1891 985 2876

Darinka Urbanc

O delu delavsko prosvetnega društva GOZDAR v Črni

Veliko je bilo že zapisanega in povedanega o delu tega društva, vendar menim, da tudi v našem glasilu beseda o tem ne bo odveč. To društvo uspešno in z veliko ljubeznijo vodi tov. Kajzer Tone iz TOZD gozdarstvo Črna.

Kot recitatorka svojih pesmi sem bila povabljen na sodelovanje v tem društvu v kulturnem programu ob 29. novembru 81 v Koprivno in Javorje. Je že dobra dva meseca od tega, vendar ne prepozno, da opišem nekaj svojih prvih vtisov o resničnem delu teh prizadevnih ljudi.

Ne morem mimo tega, da ne bi omenila, da je v tak skromen program vloženega veliko truda, veliko ur, da pa se to poplača z dobro obiskano prireditvijo, kot je bil to primer v šoli v Koprivni.

Učiteljica Mija Čarf nas je nadvse prijazno sprejela. To pa je veliko. Navzoči pa smo bili presenečeni nad recitatorji — šolarji, ki jih je vadila tov. Mija. Recitacijo so izvajali s takim zanosom in ljubeznijo, v kateri je bilo čutiti veliko ljubezen do domovine, kar je prav gotovo uspelo tovarišici Miji Čarf.

Folklorna skupina je bila v izvajanju plesov izredna. V svojih pisanih nošah so bili videti kot pisani šopki cvetja iz KOROŠKIH POLJAN. Vrisk prijetnih fantov je ušel iz šolskih prostorov tja med črne gozdove Koprivne in oznanjal, da so tu doma veseli ljudje — Korošci. Zdrava rdeča lica plesalk so porok, da bo še rasel zdrav rod, da bo KOROŠCEV vedno več.

Prav tako vse lepo o moškem pevskem zboru, ki ga vodi z veliko ljubeznijo tov. Simon Zdovc iz Črne.

Iz grl gozdarjev, upokojencev, delavcev, tehnikov, inženirjev in kmetov je zadonela SLOVENSKA PESEM in se zčila v en sam veličasten pozdrav domovini, v opomin na čas, ko je morala slovenska pesem utihniti.

Prelepo je zadonela pesem »JUGOSLAVIJA«, ki pa je niso zapeli samo pevci, temveč tudi prisotni v dvorani šole v Koprivni. Takrat sem se ozrla k pevovodji, ki je žarel od zadovoljstva, s svojimi kretnjami izsilil glas iz slehernega grla. Takrat se šele zavedaš, kako radi TE IMA-MO DOMOVINA.

Ne morem prezreti recitatorja tov. Travnekerja, katerega glas je odločno zadonel iz recitacije MI VSTAJA-MO! In — vas, je strah?

Pa prijeten glas Zorana v recitalu: V jeseni tej ni hrepenenja kalna voda, kot divji hrzajoči konj prihaja k nam — svoboda!

Moj prispevek programu je bil v treh pesmih na temo »ROJSTVO DOMOVINE«. Izdala bom le par vrstic: (Nadaljevanje na 7. strani)

Občni zbor delavsko prosvetnega društva GOZDAR dne 11. 12. 1981

Na tem občnem zboru je bilo prebrano dokaj obširno poročilo, ki je zajemalo uspehe, pa tudi težave, ki so bile prisotne v letu 1981. Ker je poročilo za občni zbor bilo zelo obširno, želim povzeti le nekaj besed predsednika tega društva tov. Kajzerja:

»Ponosni smo, da je v naši OO sindikata prevladala nova misel in soustvarila pogoje za uresničevanje kulturnega življenja delavcev. Morala bi biti tudi v bodoče stebri in organizator kulturnega življenja. Iz tega mesta gre vsa zahvala sedanjemu sindikalnemu vodstvu, predvsem njegovemu predsedniku ing. MORI Leopoldu. Ko sem se že dotaknil prispevka naši kulturi, ne smem mimo tega, da ne bi izrekel izjemno zahvalo tudi tov. direktorju ČURIN Milanu za vsestransko podpiranje glede materialne plati. Hvala za razumevanje in bodrilo...«

PROGRAM DELA KULTURNIH PRIREDITEV ZA LETO 1982 PO SEKCIJAH

MOŠKI PEVSKI ZBOR »GOZDAR«

V letu 1982 bi razširili repertoar pesmi in sicer:
KOMANDANT STANE, O MRAKU, PRED MOJO KAJŽO,
KADAR JAZ NA PLANINE GREM, DEČVA PA V GARTLCU,
KADAR DIŽEJ SNEG GRE, SPOMLADI VSE SE VESELI, KO
PRIDE DAN.

PLAN NASTOPOV:

JANUAR: — Sodelovanje skupaj z obema skupinama na kulturnem programu ob občnem zboru OO sindikata.

FEBRUAR: — Nastop zbora skupaj z obema skupinama na samostojni kulturni prireditvi v zamejstvu — ŽELEZNA KAPLA. Prireditelj kulturno prosvetno društvo ZARJA.

— Sodelovanje na pevski reviji OD PLIBERKA DO TRA-BERKA.

MAREC: — Sodelovanje zbora na skupni kulturni prireditvi ob BAZENSKI LOVSKI RAZSTAVI v Žerjavu.

— Sodelovanje na dveh prireditvah ob DNEVU ŽENA.

APRIL: — Sodelovanje na samostojnem kulturnem programu ob SREČANJU GOZDARJEV ČRNA—MARIBOR. Prireditve bo v Mariboru.

MAJ: — Sodelovanje na samostojni kulturni prireditvi v počastitev praznika dela pod naslovom »Med Uršljo in Peco — GOZDARJI POJEJO, PLEŠEJO IN IGRAJO«.

JULIJ, AVGUST: — Sodelovanje oz. samostojni program ob krajevnem prazniku in turističnem tednu v Črni.

OKTOBER: — Sodelovanje zbora na samostojni kulturni prireditvi v Bistri pri Vrhniki. Srečanje Ljubljana—Črna.

NOVEMBER: — 2-krat sodelovanje zbora na skupni proslavi ob dnevu republike v Koprivni ter Žerjavu.

DECEMBER: — Sodelovanje zbora na skupni kulturni prireditvi DRUŽABNEGA VEČERA DELAVCEV TOZD GOZDARSTVO ČRNA.

PROGRAM DELA ZA FOLKLORNO SKUPINO »GOZDAR« ČRNA

V letu 1982 predvidevajo, da se nauče naslednje ples:

1. VENČEK KOROŠKIH IZ MEŽIŠKE DOLINE
2. PLESI IZ ZILJSKE DOLINE
3. MAZURKA (po ljudskem izročilu g. Mežiške doline)
- Koprivna
4. LIBELIŠKI TRANPLAN
5. KOROŠKI PLESI IZ OKOLICE ČRNE
6. KOROŠKA OHCET IZ OKOLICE ČRNE

NASTOPI

Ker deluje skupina v obeh skupinah — MPZ ter dramsko recitacijska skupina, ima na programu iste prireditve, z razliko, da ta sodeluje na občinski reviji FOLKLORNIH SKUPIN ter po potrebi na še nekaterih prireditvah.

BRATSKI VEČERI

Prav gotovo pa se bo ta načrt še razširil, z ozirom na nekatere še nepredvidene prireditve.

Udeleževanje na kulturnem področju je prav gotovo potrebno slehernemu izmed nas.

Ob zaključku občnega zbora so bile izrečene te misli tov. Tita: »BREZ KULTURNEGA NAPREDKA DELAVCI NE BODO ZMOGLI UPRAVLJANJA«. Izgovorjene so bile ob priliki sprejetja zakona o delavskem samoupravljanju leta 1950.

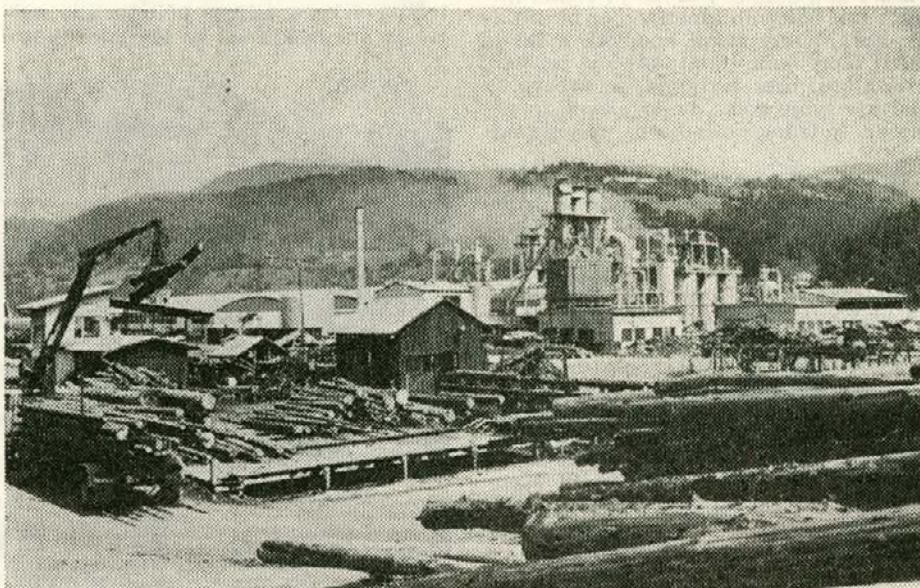
V. G.

(Nadaljevanje s 6. strani)

»Ob rojstnem dnevu domovine ni zagemelo tisoče topov, le iz tisočerihi izmučenih grl je zaklical! DOMOVINA, LJUBIL TE BOM.

Celoten program so povezovale besede tov. Kajzerja, ki je orisal vso trpljenje naše domovine, smisel osvobodilnega boja. Povzemam le par besed iz vezne besede: »Osnovanje antifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije je ena največjih pridobitev naše borbe do tega časa. Položeni so temelji, na katerih se gradi pravičnejša ureditev v pokrajinah Jugoslavije, položeni so temelji, na katerih se snuje resnično bratstvo in enakopravnost vseh narodov Jugoslavije, temelji nove, resnične demokratske narodne vladavine!« Ves program pa je tudi povezovala prelepa pesem.

V. Gerl

Žaga Otiški vrh, v ozadju TIP Otiški vrh

V sredini meseca januarja so mladinci temeljne organizacije kooperantov Ravne na Koroškem na občnem zboru analizirali delo dvoletnega mandatnega obdobja in izvolili nove izvršilne organe.

Delo mladih TOK Ravne

Temeljna organizacija kooperantov Ravne na Koroškem je po številu zaposlenih ena izmed manjših TOZD Lesne. Zaradi narave dela in pa predvsem dobrih medsebojnih odnosov delavcev v TOK Ravne ni bilo v prejšnjih letih opaziti fluktuacije delavcev. Pred nekaj več kot dvema letoma pa so zaposlili nekaj novih mladih delavcev. Tako so bili tudi izpolnjeni pogoji za formiranje mladinske organizacije.

Ze takoj na začetku svojega delovanja so si zastavili takšne programe dela, ki so zajemala različna področja dela, predvsem pa tista področja, ki mlade najbolj zanimajo.

Posebno pozornost so posvetili družbenopolitičnemu in strokovnemu izobraževanju z udeležbo mladih na seminarjih, predvsem pa z aktivnim vključevanjem v delo družbenopolitičnih in samoupravnih organov. Mladi TOK Ravne

so bili zastopani v delavskem svetu TOK, delavskem svetu DO Lesne, izvršnem odboru osnovne organizacije sindikata in osnovni organizaciji ZK.

V programu dela so si zastavili tudi udeležbo na mladinskih delovnih akcijah. Udeležili so se delovne akcije »čiščenje Meže«, sami pa so organizirali kar 8 delovnih akcij (pogozdovanje, čiščenje plinovoda, izdelava popletov, pomoč PD pri izdelavi gozdnih sortimentov za obnovo planinskega doma na Uršlji gori itd.). Zanimiv je podatek, da se je delovnih akcij udeležilo kar 80 odstotkov mladincev.

Mladi so delali tudi na področju kulture in športno-rekreacijskem področju. Sami so dejali, da so se manj angažirali na kulturnem področju, vendar pa imajo za sabo opravljenih nekaj pomembnih akcij, zelo bogata pa je bila aktivnost na področju športa in rekreacije.

Organizirali oziroma sodelovali so na mnogih srečanjih: v sankanju, smučanju, namiznem tenisu, odbojki, šahu, in sodelovali so na vseh srečanjih v okviru športnih iger Lesne.

Sodelovanje na vseh področjih delovanja pa niso omejili samo na organizacijske enote v Lesni temveč so se usmerili tudi izven. Tesno so sodelovali s pripadniki obmejnih enot JLA, OK ZSMS Ravne, AMZ Prevalje itd. Skupaj z AMZ Prevalje so izvedli solidarnostno akcijo pobiranje prostovoljnih prispevkov za kmete, da so si obnovili pogo-rele objekte na kmetijah.

Vedno so skrbeli, da so bili o njihovem delu obveščeni tudi drugi delavci in občani, saj so redno obveščali javnost v Viharniku in lokalnih radijskih postajah o svojih uspehih.

V celotnem obdobju delovanja je mladinska organizacija TOK Ravne v glavnem sama skrbela tudi za finančna sredstva. Denar so si pridobili z lastnim delom pri prodaji noveletnih dreves, čiščenju plinovoda, izdelavi popletov in drugih opravilih.

Iz vsega povedanega je razvidno, da je bila OO ZSMS TOK Ravne ena izmed najbolj aktivnih mladinskih organizacij v Lesni. Za svoje delo je prejela občinsko priznanje kot ena najbolj delovnih mladinskih organizacij v občini Ravne.

I. R.

Vir: poročila volilne konference

Brezovec in njegova šola

Nisem planinec pa vendar rad lazim po hribih in gorah. A ne kam daleč na Triglav ali Mount Everest, držim se bolj bližnjih vrhov. Nadihaš se svežega zraka in tudi za duševno sprostitev je tak kratek izlet koristen.

Tako sem nekega sončnega dne pred štirimi leti mahnil peš prek Branika na Brezovec, ki leži skrit ob državni meji visoko nad dolino. Pot me je vodila mimo lepih položnih kmetij, kjer bi se dalo skoraj vse s stroji obdelati, a žal je med temi kmetijami precej praznih, brez ljudi, brez življenja, le narava tu vsiljuje svoje goste, to so pleveli in grmovje, še trdna poslopja pa načenja zob časa.

Ob razmišljanju, da ne bom nikjer srečal človeka, me pot pripelje iz gozda. Tedaj zagledam sredi jase lepo brunarico. Brž sem ugotovil, da je to brezovška šola, v kateri je ta dan potekal pouk. Iz radovednosti sem pokukal noter, da bi zvedel, koliko je sploh šolarjev v tem osamljenem, napol opuščnem obmejnem kraju.

Ob rahlem trkanju mi je odprla vrata razreda prijazna, že priletna učiteljica. Povedala mi je, da poučuje le slabo desetino otrok. Povedala je še, ko je prišla leta 1968 sem gor, je bilo še 18 učencev. Nisem je hotel dolgo motiti in pogovor sva prihranila za kasnejši čas.

Kmetiji, na kateri stoji brezovška šola se po domače reče pri Brezniku, tu je skoraj ravno in je ena najlepše oblikovanih kmetij v tem kraju.

V tem času sta na kmetiji gospodarila dva ostarela zakonca, sedaj pa je kmetija znova oživila, ker se je iz doline vrnila hči z družino. Ob kramljanju z domačimi, je pogovor stekel tudi o šoli. Povedali so mi, da se je po prvi svetovni vojni šola z učitelji vred selila po zasebnih hišah, oziroma kmetijah. Šele leta 1932 so zgradili to šolo, ki je po trditvi nekega višjega učitelja ena najlepših planinskih šol na Kozjaku tudi v

sedanjem času. Res so nekateri manjši prostori in sanitarije že dotrajani, kakor tudi vodovod, a krajani so prispevali sredstva in delo z trdno vero, da jim tega edinega hramčka kulture ne zapro.

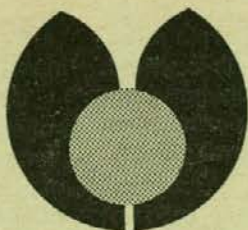
Prav to bi se skoraj zgodilo. Učitelji v dolini so staknili glave in izmodrovali, da je treba teh nekaj šolarčkov prešolati v dolino. Tedaj pa so se krajani močno uprli in udarili po mizi čes, da jim dolina hoče vzeti še tisto malo kulturnega utripa, ki še obstaja tu visoko ob meji. Le za koga smo obnavljali in se trudili, so se razburili.

Tudi učiteljico imamo dobro in prijazno, čeprav bi morala že v pokoj, se še vedno trudi s poučevanjem in z vzgojo.

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednica Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO 11 — STEVILKA 1

FEBRUAR 1982

POŠTNA PLAČANA

NALOGE NAŠEGA KMETIJSTVA V LETU 1982

Kmetijstvo v koroški krajini beleži v preteklem letu vidne uspehe. Kljub neugodnim gospodarskim tokom so v govedoreji doseženi boljši rezultati kot v drugih krajih Slovenije. Odkup mleka od zasebnih kmetovalcev je večji za 10 odstotkov, odkup goveje živine je porastel za 12 odstotkov, pridelek hmelja je v primerjavi z letom 1980 večji za 40 odstotkov, itd. Z rezultati smo lahko še toliko bolj zadovoljni, ker priraja mleka in govejega mesa v Sloveniji ni dosegla ravni iz leta 1980.

Tako je v letu 1981 koroško kmetijstvo v celoti krilo potrebe po svežem mleku, mlečnih izdelkih in svežem govejem mesom. Drugi pomemben podatek je ta, da je poprečna količina odkupljenega mleka na kmetijo v slovenskem merilu največja v ravenski občini. V republiki smo v letu 1981 v poprečju od ene kmetije odkupili 4.500 l mleka, v ravenski občini pa preko 15.000 l mleka. To pomeni, da so v naših krajih predvsem velike kmetije, kjer je proizvodnja kljub tržnim težavam dokaj stabilna. Seveda pa s temi rezultati, ki smo jih dosegli v letu 1981, še ne moremo biti povsem zadovoljni. Poglejmo tista področja, katerim bomo morali v letu 1982 posvetiti še večjo pozornost.

Pridelki osnovne živinske krme po hektarju so še vedno preskromni. Zaradi pomanjkanja močnih krmil in ker so se le-ta v zadnjem času izredno podražila, mora govedoreja sloneti predvsem na silaži, senu in paši. Ob kvalitetni osnovni krmi lahko dosežemo tudi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ponovno se oglašamo

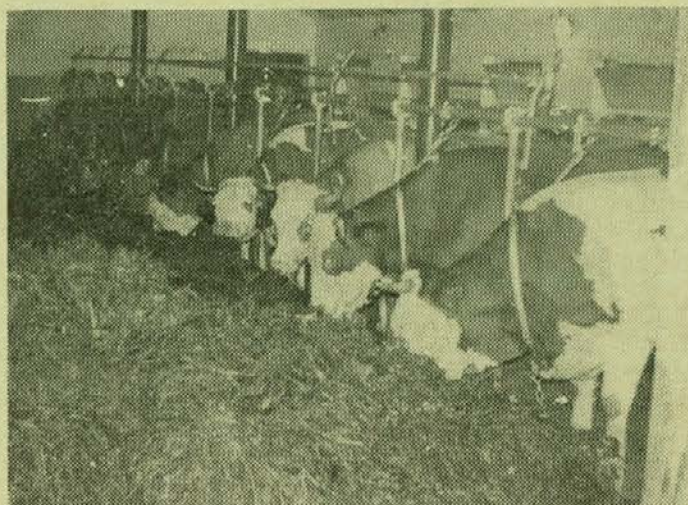
»Prilogo za kmetijstvo« v VIHARNIKU smo leta 1977 že imeli. Pa je vse skupaj ugasnilo. Ni bilo pravega odziva pri bralcih, pa tudi premalo vneme pri tistih, ki bi morali kaj napisati.

Ko smo pripravljali posebno številko VIHARNIKA ob 10. obletnici hranilno-kreditne službe na Koroškem, je ponovno obveljala ugotovitev, da je tudi za kmetijstvo potrebno pisati, obveščati ter seznanjati o vseh problemih kmete in delavce. Uredniški odbor nas je povabil k sodelovanju in nam ponudil prostor v glasilu Koroških gozdarjev, lesarjev in gozdnih posestnikov.

Pisali bomo o kmetijskih gospodarskih zadevah, gospodarjenju v zadružnih organizacijah, o kreditnih pogojih, cenah ipd. Posredovali bomo strokovne nasvete, uspešne izkušnje na preusmerjenih kmetijah pri nas in od drugod, seznanjali bralce o kmetijskih zakonih in drugih družbenih ukrepih za razvoj kmetijstva. Pisati želimo o delu, življenju in vsakodnevnih problemih na kmetijah in v zadružnih kolektivih.

Da bi bili zanimivi, koristni in uspešni, vabimo k sodelovanju vse, ki lahko k napredku kmetijstva in povečanemu pridelovanju hrane prispevajo tudi s pisano besedo.

Ivan Uršič, dipl. ing. agr.

Več živine, pot do deviz — Foto: B. Preglav

3.500 l mleka po kravi na leto in visoko prirejo mesa. Žal pa je naša osnovna krma še vedno slabe kvalitete. Z nepravilnim sušenjem in siliranjem izgubimo veliko hranilnih snovi. Zaradi tega bo potrebno v prihodnjem letu posvetiti posebno skrb pridelavi kvalitetnejše osnovne krme.

V letnem času še vse premalo izrabljamo pašo kot enega najcenejših načinov vzreje prežvekovalcev. Pašno-kosni način rabe travne ruše, žal, uporablja le nekaj kmetov. S skrbno obročno pašo lahko dosežemo tudi 7.000 kilogramov škrobnih enot po hektarju, oziroma preko 5.000 l mleka po kravi.

Uporaba umetnih gnojil je še vedno izredno nizka. Res je, da so gnojila draga in jih na tržišču večkrat primanjkuje, vendar se uporaba še vedno izplača. Pri gnojenju je potrebno najprej ugotoviti založenost tal s hranili in na osnovi kemične analize tal gnojiti s takimi gnojili, ki imajo posamezna hranila v pravilnem razmerju. Včasih z nepravilnim gnojenjem naredimo več škode kot koristi. Predvsem bi radi opozorili na napake, ki jih delamo pri gnojenju z organskimi gnojili — kot so gnojevka, hlevski gnoj in gnojnica.

Še vedno veliko kmetov ni spoznalo, da je napredek v govedoreji odvisen predvsem od selekcije in načrtnega križanja. Čeprav je umetno osemenje, ki ga opravlja koroški veterinarski zavod v regiji, dobro organizirano, je še vedno nekaj kmetov, ki pripuščajo nepriznane plemenjake. Posledice so očitne. Potomci takih križanj niso sposobni za visoko proizvodnjo. Rejski cilj mora biti naravnan tako, da bomo vzredili ži-

vali z visokim genetskim potencialom za mleko in meso.

V tem letu bo potrebno posvetiti večjo pozornost boljši izrabi planinskih pašnikov. V regiji so obsežni planinski pašniki, ki jih zarašča gozd in so slabo izkoriščeni. Pri tem bodo morale sodelovati tudi občinske kmetijsko-zemljiške skupnosti in to predvsem s finančnimi sredstvi. Podobno velja za zamočvirjena kmetijska zemljišča, ki jih je možno s hidromelioracijami usposobiti za intenzivno kmetijsko pridelavo.

V gorskem svetu bo potrebno začeti razvijati ovčarstvo. Ta dejavnost v zadnjem času zopet pridobiva na pomenu, saj postajata volna in jagnjetina iskano blago na tržišču.

V tem sestavku smo nakazali samo nekaj nalog, ki čakajo kmetijce v letošnjem letu. Seveda pa si uspeha brez dobre kmetijske in veterinarske pospeševalne službe ne moremo obetati. Na terenu je še vedno premalo pospeševalcev in še ti se morajo ukvarjati predvsem z administracijo. Združeno delo mora zagotoviti sredstva za finansiranje pospeševalne službe in pridelavo hrane. Le tako bo mogoče uresničiti zastavljene smotre, ki bodo v znatni meri prispevali k oskrbi naših občanov in stabilizaciji našega gospodarstva.

Zavedati pa se moramo, da kmetijstvo in s tem pridelovanje hrane ni skrb samo kmetijcev, marveč vseh ljudi, oziroma naše celotne samoupravne družbene skupnosti.

Jože Pratnekar, inž.

Delo in problemi kmetijske zemljiške skupnosti občine Slovenj Gradec

Kmetijska zemljiška skupnost občine Slovenj Gradec je bila ustanovljena ob koncu leta 1974. Je samoupravna skupnost, v katero je delegiranih 33 delegatov iz vseh krajevnih skupnosti, TZO »LEDINA«, TOK, Gozdno gospodarstvo Mislinja in Slovenj Gradec, IS SO, OK SZDL Slovenj Gradec.

Najvažnejše naloge:

Skrbi za smotrno upravljanje in gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči. Skrbi, da bodo vsa zemljišča obdelana, sodeluje pri vseh agrarnih operacijah (agro- in hidro-melioracije, komasacije, arondacije, združevanje zemljišč ipd.), varuje kmetijska zemljišča pred stihijsko uporabo v nezemljiške namene, itd.

V letu 1979 je bil dopolnjen zakon o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/79) in od takrat naprej je tudi KZS uspešneje izvrševala svoje naloge. Vzrok za težave je bil predvsem zaradi počasnega uveljavljanja kmetijske zemljiške skupnosti, pa čeprav ima po ustavi poseben pomen zaradi neizvajanja kmetijskega zakona in zaradi pomanjkanja kmetijskega dela družbenega plana. To je dopuščalo stihijsko rabo prostora in prehajanje najboljših kmetijskih zemljišč v druge namene. Težave se sicer še nadaljujejo, vendar smo uspeli stanovanjsko izgradnjo preusmeriti na slabša zemljišča in jo skoraj v celoti omejiti v ravnini.

Mnogo lažje delo KZH bo takrat, ko bo dokončno izdelan kmetijski del družbenega plana občine Slovenj Gradec, saj bo omogočil uspešno in hitro izvajanje zakona o kmetijskih zemljiščih in usmeritev v družbeno organizirano proizvodnjo. Pomanjkanje letga se odraža zlasti:

— v pogledu obdelovanja zemljišč, ker še ni bilo razvrstitve zemljišč v I. in II. območju (I. območje zemljišča so trajno namenjena za kmetijsko rabo) in zato ni bila možna uporaba navodil začasnega upravljanja ali odvzem zemljišča v smislu 18. in 19. člena ZKZ, če nekdo ne obdeluje zemljišč;

— v pogledu prometa kmetijskih zemljišč, saj je nekmet še vedno lahko pridobival najboljša kmetijska zemljišča;

— v pogledu dedovanja kmetijskih zemljišč, saj so dediči-nekmetje dedovali najboljša zemljišča.

Te težave se v letošnjem letu ne smejo več pojavljati, ker smo do 30. 12. 1981 že razvrstili kmetijska zemljišča v I. in II. območja. Za dokončno sprejetje kmetijskega dela družbenega plana moramo izdelati še agrokarto. To je karta razvojnih usmeritev kmetijstva, ki pa je sestavni del dolgoročnega družbenega plana in le ta bo dokončno zaščitila kmetijska zemljišča. Vzrok, da se agrokarta ne prične delati takoj,

je ta, da še v republiki ni enotne metodologije za njeno izdelavo.

Poleg tega, da letos izdelamo agrokarto, imamo še druge pomembnejše naloge pri urejanju kmetijskih zemljišč. Izboljšanje rodovitnosti z agro- in hidromelioracijami ter združevanje te zemlje v večje komplekse, zmanjševanje razdrobljenosti parcel in s tem povečanje ekonomičnosti pridelovanja postaja naša dolgoročna prioriteta nalog. Ugotavljamo, da so postopki za izvajanje agrarnih postopkov, predvsem velja to za komasacije, preveč komplicirani, dolgotrajni in zato jih je treba v zakonu poenostaviti.

Naši kmetje v večini kažejo velik interes za vse vrste agrarnih operacij, zlasti za tiste, ki jih sofinanciramo. Upirajo se predvsem nekmetje in teh ni malo. Po zakonu o kmetijskih zemljiščih pa nekmetje v prihodnje ne bodo mogli imeti kmetijskih zemljišč v lasti ali v zakupu v I. območju, tako pa upamo, bomo lažje in hitreje izboljševali večje komplekse ter jih boljše obdelali. V občini imamo precej zemljišč, ki so zelo slabo obdelana, neobdelanih skoraj ni. Po zakonu ima KZS možnost odvzema zemljišča, ki je dalj časa neobdelano, nima pa skoraj nobene moči v pri-

meru, ko je zemljišče slabo obdelano. Trenutno imamo v evidenci 21 zapuščenih kmetij, kjer propadajo gospodarska poslopja in stanovanjske hiše, zemljišče pa imajo sosedi v zakupu in je v večini primerov slabo obdelano. Te kmetije bi lahko aktivirali, saj je precej interesentov, ki bi bili pripravljeni vzeti kmetijo v zakup in obdelovati intenzivno zemljišče. Lastniki navadno živijo v mestu in ne kažejo nobenega interesa, da bi drugi ponovno usposobili njihove zapuščene kmetije. Največ težav pri tem delajo dediči, ki iščejo le osebne koristi, nikakor pa ne bi sami obdelovali zemlje, drugim pa tudi ne dovolijo vzeti cele kmetije v zakup. Zaradi takih težav tudi ne moremo izvajati zakona o preživitinskem varstvu ostarelih kmetov. Škoda, da ostaja samo želja: »Zemljo tistemu, ki jo hoče obdelovati.«

To je le nekaj bistvenih problemov pri delu kmetijske zemljiške skupnosti, vendar smatramo, da se bo tudi miselnost ljudi spremenila in bodo postali razumnejši ter z večjim spoštovanjem gledali na kmetijsko zemljo, jo skrbneje obdelovali, varovali, kajti le tako bomo pridelali dovolj hrane za dom in za izvoz.

Tajnik KZS Stanislav Sovič, ing.

Ivan Uršič, inž.—direktor KKZ, petdesetletnik

Prav po kmečko pristen, preprost in dober človek je. Ponavadi nasmejan, šaljiv in dobre volje, včasih pa tudi resen, strog in celo malce zaskrbljen. Čisto tak je kot naš koroški kmet, kateremu lahko že kar z obraza prebereš, če je vesel in mu gre dobro, če je zdravje v družini in pri živini, skratka, če gre delo pri hiši »od rok«, kakor temu rečemo po domače. Tak je tudi on. Že po tem, kako jutraj pride v službo, veš kakšno je stanje in kakšne volje je. Takoj vidiš, če je zadovoljen s tekom stvari in dogajanja, to je gospodarjenja in odnosov v naši delovni organizaciji KKZ in širše v občini, celi naši koroški regiji, Sloveniji in ne nazadnje tudi v celi Jugoslaviji in svetu. Tudi to takoj opaziš, čim ga pogledaš in pozdraviš, če je s teboj zadovoljen in je vse v redu, ali pa bo morda kakšna »spoved« na dnevnem redu. Njegov nastop in pristop k človeku je zmeraj korekten, inteligenten in človeški. Dosledno in povsod se drži in dejansko uporablja staro slovensko modrost, ki pravi, da z lepo besedo več dosežeš, kakor z grobim pritiskom ali podcenjevanjem. Drži se tega, kot pravi stari pregovor, »da lepa beseda, zmeraj tudi lepo mesto najde!«. Žal ne zmeraj in tudi ne pri vseh ljudeh. Toda takšen je po svoji naravi, vzgoji, veliki inteligenci, po širokem obzorju in po globini svojega duha.

Ta človek je Ivan Uršič, dipl. ing. agronomije, sedanjí direktor KKZ s sedežem v Slovenj Gradcu. Rodil se je 4. februarja 1932 v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Izhaja iz stare kmečke družine z domačije Vaupot, ki leži na obronkih hriba, nad cesto, ki pelje iz Starega trga proti Selam in naprej mimo Dularja v Kotlje.

Vaupotovi so bili že od nekdaj razgledana narodno zavedna družina. Vaupotova hiša je dajala župane, organiste, tajnike, zato ni čudno, da je oče poslal tudi sina Ivana na srednjo kmetijsko šolo v Mari-

bor, ki jo je leta 1949 uspešno končal in se takoj zaposlil v okrajni zvezi kmetijskih zadrug v Šoštanju. Leta 1950 se je vpisal na agronomsko fakulteto v Ljubljani in diplomiral leta 1957.

Po diplomu se je zaposlil pri okrajni združni poslovni zvezi v Dravogradu, kot referent za živinorejo.

Leta 1961, po ukinitvi OZPZ pa na takratnem državnem posestvu »Javornik« na Ravnah na Koroškem, kot »vodja proizvodnje« do združitve s kmetijsko zadrugo Prevalje. Od leta 1964—1970 je bil direktor KZ Prevalje. Leta 1970 je odšel v KZ Slovenj Gradec, kot referent za kooperacijo in kmetijski pospeševalec. Leta 1971 je postal direktor KZ Slov. Gradec in ostal na tem delovnem mestu do združitve KZ Slovenj Gradec, KZ Dravograd, trgovskega podjetja »Mesnina« in KZ Prevalje v skupno Koroško kmetijsko zadrugo s sedežem v Slovenj Gradcu leta 1976. V KKZ od tedaj uspešno dela in premaguje težave, ki tarejo združništvo in kmetijstvo kot »generalni direktor« vse do danes. Med drugimi funkcijami je bil 10 let tudi vodja koroške zadrugne hranilnice in posojilnice, odbornik skupščine občine Ravne, poslanec rep. zbora od 1966—68. V letih 1974—78 neprofesionalni predsednik skupščine občine Slovenj Gradec. Sedaj pa je delegat družbenopolitičnega zbora skupščine občine Slovenj Gradec in član predsedstva občinske konference SZDL in predsednik sveta za družbeno ekonomske odnose na vasi pri konferenci SZDL v Slovenj Gradcu, član skupine delegatov za zbor občin SRS ter član krajevne skupnosti Stari trg. V letih svojega dela in službovanja je bil večkrat odlikovan s ordeni in medaljami. Prejel pa je tudi priznanje OF. V Starem trgu kjer stanuje, aktivno dela kot član sveta krajevne skupnosti.

Človek, ki ga pozna in ve koliko opravičevanj ga čaka vsak dan, se čudi, odkod naj-

de sploh še čas za delo na kmetiji, predvsem pri preurejanju kmetije. Saj vsa leta nekaj ureja, preureja, obnavlja in popravlja, enkrat je to hiša, drugič hlev, pa melioracije, travnikov in tako naprej. Dela mu pa nikoli ne zmanjka, saj ga pravemu kmetovalcu tudi ne more in ne sme.

Našemu direktorju tov. ing. Ivanu Uršiču zato ob njegovem življenjskem jubileju — ob petdesetletnici življenja, vsi njegovi sodelavci, znanci in prijatelji, vsi ki ga poznamo prisrčno, iskreno in toplo čestitamo.

Želimo mu, da bi še mnogo let vodil našo zadrugo in usmerjal naše koroško kmetijstvo na pot napredka in vsestranskega razvoja, pri tem pa ostal tako prijeten, družaben človek, tovariš in prijatelj kot doslej. Prepričani smo, da dela dobro in prav. Dobro delo pa mora in tudi obrodi dobre sadove.

Še na mnogo zdrava leta!

Rok Gorenšek

GNOJEVKA-bogato domače gnojilo

Tudi pri nas je iz leta v leto več kmetij s hlevi, preurejenimi na odplakovanje, kjer pridobivajo gnojevko. V gnojevki — mešanici blata in seča je ohranjeno največ rastlinskih hranil.

V 1000 litrih (1 m³) gnojevke je:

- 4 kg dušika (N)
- 2 kg fosfora (P2 O5)
- 6 kg kalija (K2O)
- 3 kg apna (Ca O)

Odraslo govedo nam da na leto okrog 15 m³ (15.000 l) gnojevke. V tej količini pa je toliko rastlinskih hranil kot jih ima 225 kg KAN, 167 kg superfosfata in 225 kg kalijeve soli.

Skupaj je to kar 600 kg umetnih gnojil, ki nam jih lahko nadomesti gnojevka odraslega goveda na leto. To pa je po današnjih cenah vredno okrog 4.000.— dinarjev.

Gnojevka je torej bogato domače gnojilo, uporabno za travnike, pašnike in tudi za njive. Poleg rastlinskih hranil z gnojevko obnavljamo tudi humus na njivah, kar tako cenimo pri hlevskem gnoju. Naenkrat lahko damo 20 do 30 m³ gnojevke na 1 ha. To količino pridobimo od živine, ki jo redimo pretežno z doma pridelano krmo. Na njive, za okopavine (peso, krompir, sil. koruzo) lahko damo po hektarju še več.

Pri gnojenju z gnojevko pa moramo upoštevati, da vendarle ni popolno gnojilo. Manjka ji zlasti fosforja, ki pa je za velike in visoko vredne pridelke krme nepogrešljiv. Fosfor dodajamo s superfosfatom tako, da ga vsako drugo leto v zadostni količini potrosimo po travnikih najmanj 500 kg po enem hektarju, ali pa ga mešamo z gnojevko tako, da dnevno potrosimo na odraslo žival v hlevu po rešetkah in stojšču 0,5 kg (pol kilograma). Tako obogatena gnojevka je najboljša gnojilo za travnike.

Z dnevnim dodajanjem superfosfata bo fosfor enakomerno porazdeljen po gnojivki. Priporočamo pa, da gnojevko v jami vsaj enkrat na mesec zmešate s traktorskim ali motornim mešalcem. Tako bomo pospešili zorenje gnojevke, z dodatkom superfosfata bo manj smrada, pa še izgube dušičnih snovi bodo manjše. Lažje pa bo tudi praznjenje polne jame, ker z večkratnim mešanjem preprečimo nabiranje debele skorje na vrhu in usedenje gošče na dnu jame.

Z gnojevko bomo gnojili takole:

1. travnikom, ki jih dva do trikrat kosimo: damo najmanj 20 m³ gnojevke in dodatno 250 kg superfosfata po hektarju.

Bilanca hranil za travnik:	N	P	K
— potrebe	60—100 kg/ha	70—90 kg/ha	100—140 kg/ha
— v 20 m ³ gnojevke damo	80 kg/ha	40 kg/ha	120 kg/ha
— potrebno dodati še 250 kg superfosfata		45 kg/ha	

2. Čredinske pašnike pri vzreji 2 GVŽ (glav velikih živali) po ha, pognojimo s 30 m³ gnojevke, dodati pa moramo še:

- 500 kg gnojila NPK 17:8:9 v spomladi in
- 200 kg KAN v dveh obrokih po prvi in drugi pašnji ali košnji.

Gnojevko polivamo vedno tako, da bomo po gnojenju z gnojevko kosili, po naslednji zrasti ruše pa pasli.

Bilanca hranil za čredinske pašnike pri 2 GVŽ W/1 ha:

	N	P	K
— potrebe	200—260 kg/ha	100 kg/ha	250 kg/ha
— v 30 m ³ gnojevke damo	120 kg/ha	60 kg/ha	180 kg
— potrebno dodati še NPK 17:8:9 500 kg	85 kg/ha	40 kg/ha	45 kg
— KAN v dveh obrokih 200 kg	54 kg/ha		
SKUPAJ	259 kg	100 kg	225 kg

Ustrezni kombinaciji za dodajanje gnojil je več. Izračuna jih lahko pospeševalec iz razpoložljivih gnojil.

3. Okopavine (krompir, pesa, koruza za siliranje) pognojimo s 25 do 30 m³ gnojevke. Po potrebi glede na rast je med rastjo dodati še okrog 150 kg KAN za silažno koruzo in peso.

Ponekod v sosednjih deželah, kjer že dolgo uporabljajo gnojevko tudi na njivah ravnaajo tako, da razvažajo gnojevko pred zaoravanjem razrezane koruznice ali žitne slame, ki jo po žetvi s kombajnom s posebnimi stroji razrežejo ali povaljajo in razrežejo s krožno brano.

Bilanca hranil na njivah (za silažno koruzo, peso, krompir)

	N	P	K
— potrebe	100—150 kg/ha	60—100 kg/ha	80—120 kg/ha
— v 30 m ³ gnojevke damo	120	60	180
— potrebno dodati KAN 100—150 kg	54 kg		

Z gnojevko lahko gnojimo torej poleg travnikov in pašnikov tudi vsem poljščinam. Vedno pa moramo upoštevati dejanske potrebe po hranilih in dodajati z umetnimi gnojili tista, ki jih v gnojivki primanjkuje.

Ivan Uršič, dipl. ing. agr.

Porodniški dopust za kmečke žene

Pri uresničevanju svojih samoupravnih pravic, ki izhajajo iz dela oz. dolgoročnega sodelovanja s kmetijsko zadrugo, bodo združeni kmetje v koroški regiji v mesecu februarju pred pomembno odločitvijo. Od ločiti se bodo namreč morali, ali bodo v TZO uresničevali pravico do porodniškega dopusta in obveznost združevanja sredstev za izvajanje te pravice v enakem obsegu in pod enakimi pogoji kot delavci.

Glede na to, da so v zvezi z uveljavljanjem pravice do porodniškega dopusta določene nejasnosti, naj na kratko povzamemo sam postopek sprejema samoupravnega sporazuma in pravice in obveznosti združenih kmetov pri uveljavljanju te pravice.

— Da bo lahko posamezna upravičenka uveljavljala pravico do porodniškega dopusta, je potrebno, da v TZO združeni kmetje in delavci z referendumom z več kot polovico glasov, sprejmejo »dopolnitve sa-

moupravnega sporazuma o združevanju v TZO«, ki bodo vsebovale ustrezne določbe za uveljavitev prej navedene pravice. Na podlagi te odločitve Zadrugi svet pristopi k »samoupravnemu sporazumu o pravicah in obveznostih združenih kmetov v zvezi z uresničevanjem pravice do porodniškega dopusta«, kateri podrobneje določi način uresničevanja pravic in obveznosti združenih kmetov.

Omenjeni sporazum je že izdelan in ga je skupnost otroškega varstva že sprejela, drugi podpisnik pa je zadruga zveza Slovenije.

Iz vsebine omenjenega sporazuma izhajajo sledeče:

za uresničevanje pravice do porodniškega dopusta vsi združeni kmetje vzajemno in solidarno združujejo sredstva po prispevni stopnji za program skupnih nalog družbenega varstva otrok v skupnosti otroškega varstva Slovenije. Osnova za obračunavanje in plačevanje prispevka pa

bo najmanjši osebni dohodek v SR Sloveniji. Po sedaj veljavni stopnji, ki velja za delavce v združenem delu in najmanjšem osebnem dohodku, bi bil prispevek kmetov letno okrog 700,00 din.

Po besedilu samoupravnega sporazuma bo lahko vsaka združena kmetica — mati uveljavljala porodniški dopust 105 dni, poleg tega pa še dodatnih 141 dni ali polovični delovni čas. V tem času bo dobivala vsak mesec nadomestilo, to je najnižji osebni dohodek v republiki. Ta znaša sedaj 5.100,00 din.

Načrtovana uvedba porodniškega dopusta za kmetice in ustreznega denarnega nadomestila pomeni pomembno prelomnico pri krepitevi socialne in ekonomske varnosti kmečkih mater in kmečke populacije nasploh. Zato naj ne bi bilo združenega kmeta, ki se na referendumu ne bi izrekel za uveljavitev te pravice, oziroma za obveznosti in pravice, ki izhajajo iz te pravice.

Jože Krevh

Tudi nam starejšim pomaga z nasveti, ostarele in revnejše družine pa oskrbuje z rabljenimi oblačili, ki jih dobiva od Rdečega križa. Otroci pa so dopolnili starejše in povedali, da hodi njihova tovarišica zmeraj peš iz doline iz tedna v teden, kamor se ob petkih vrača ter zmeraj otovorjena s težkim nahrbtnikom, pa čeprav se strma pot vleče gor ali dol dobri dve uri. Za vztrajno in požrtvovalno delo je prejela tudi republiško priznanje. Pred meseci sem srečal učiteljico Danico Jandlovo v Breznu, kjer zdaj živi, jo povprašal kako ji je, ko je odrezana od Brezovca in njihovih otrok in kdo jo je spravil tja gor.

Prijazno se nasmeje in pravi: »Čisto preprosto. Kljub številnim razpisom matična šola v dolini ni mogla dobiti učitelja za to planinsko šolo. In ravno tej OGRINC se je spomnil name, tako dolgo mi je prigovarjal, da sem slednjič 'spokala' culo in se podala z njim v hrib. Kar očarana sem bila, ko sem zagledala ta lepi šolski hramek in niti pomislila nisem, da bo to moj dom celih deset let. Kot 'kralj na planini visoki', sem se počutila in z domačimi smo se dobro razumeli.

Takrat, ko sem prišla tja gor, še ni bilo ceste ne elektrike, svetili smo si s petrolejkami. Hrano za šolsko kuhinjo in pošto pa so nosili sem gor vojaki z oslički. Otroci so od doma prinesli rženi kruh in mleko. Vse smo imeli tako lepo preprosto urejeno in zame je bila to prava romantika.

Povedala je še, da so starši učencev cenili njen trud in skupaj s šolarji priredili pristrčno slovo ob odhodu v zasluzeni pokoj. Poučevala in vzgajala je polnih petinštirideset let. Sedaj živi v lepo urejeni »hiški« ob robu naselja ter skrbi za svojo mater, ki jih šteje že petindevetdeset.

Ena njenih bivših učenek mi je povedala, da imajo sedaj po treh letih njene odhoda že tretjo tovarišico, ki se po »šihu« odpelje v dolino in šola sedaj tudi popoldan in ponoči sameva, nič več ne sveti lučka s šolskega okna poznano v noč.

Nekaj učencev se vozi v dolino, ostalih pet pa se bori za znanje v tej šoli. Toliko učencev je svojčas hodilo v šolo od ene domačije.

Vsaj upajmo, da bodo še kdaj nastopili časi, ko bo tudi poklic kmeta ena-

kovreden delavcu in z njim socialna varnost na stara leta, kakor tudi proizvod kmečkih rok. Takrat bodo oživele tudi opuščene kmetije in z njimi tudi šola.

Kraj Brezovec se je prej imenoval po cerkvi Svetih treh kraljev. Tega se nekateri še danes dobro zavedajo in so ponosni kakor kralji. Pa vendar so ljudje tega kraja pridni in vztrajni, kar močno so že spremenili podobo svojega kraja. Poleg elektrike in ceste so si uredili tudi svoje domove in napeljali lastne vodovode. Škoda, da niso bolj zaupno posegli po kreditih, za vrste materialov in stroje. Bolje opremljeni s stroji in objekti, bi si prihranili precej napornega dela in tudi precejšen del kreditov bi gotovo bilo že odplačanih.

Tako, izpolnil sem obljubo in njihove želje, da napišem kaj o njihovem kraju, kjer živijo in ustvarjajo, o njihovi šoli na katero so ponosni, o njihovi učiteljici, na katero jih še vedno s hvaležnostjo vežejo spomini.

Vse to sem se odločil, da napišem za Viharnik, ki ga radi berejo, če ga poštar pač dostavi v njihov planinski kraj.

Ludvik Mori

ODMEV

Delavski svet temeljne organizacije združenega dela gozdarstvo Slovenj Gradec je na seji dne 17. decembra 1981 razpravljal o zaključnem poročilu in analizi dela komisije na projektu organizacije poslovanja — objavljenem v »Viharniku« št. 11 — november 1981.

Nikakor se ne strinja z ugotovitvijo, da je eden izmed bistvenih problemov in odmkov na prvotno zasnovan predlog:

nezdružitev TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec in TOZD gozdarstvo Mislinja, zlasti pa še ne z ugotovitvijo, da navkljub prepričljivim razlagam združitve ni bila uveljavljena.

V »Idejnem osnutku organizacijske sheme DO Lesna — I. dopolnitev« iz septembra 1979 je zares »prepričljiva« razlaga ali utemeljitev za združitve teh dveh temeljnih organizacij.

Glasi se namreč: »Združitve utemeljujemo z racionalnejšim poslovanjem, ki bo tako nastalo z združitvijo režijskih služb obeh TOZD. Pri tem pa moramo poudariti tudi dosedanj manjši obseg poslovanja obeh TOZD v primerjavi z Radljami in Črno, saj tudi združene TOZD še vedno ne dosegajo poslovanja ostalih dveh TOZD v družbenem sektorju.«

O predlogu nove organizacije »Lesne« so družbenopolitične organizacije TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec razpravljale v oktobru 1979 in podale glede združitve TOZD sledečo ugotovitev in predlog:

1. Utemeljitev je preskromna.
2. Potrebna je dodatna proučitev predloga združitve za to se naj

— formira delovna skupina, ki bo v čim krajšem času podala svoje mnenje. Prav tako je bil podan predlog sestave delovne skupine — predstavniki TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec so bili že imenovani.

Sedaj po dveh letih ugotovimo le:

- Očitek, da se s predlogom združitve nismo strinjali.
- Komisija za spremljavo poteka nove organizacije »Lesne« ni smatrala za potrebno, da na predlog družbenopolitičnih organizacij TOZD gozdarstvo Slovenj Gradec reagira, kajti do danes odgovora nismo prejeli.

Verjetno pa so še tudi drugi »bistveni« odмки od prvotne zasnove, npr. v poglavju 3.1.3. idejnega osnutka združitve vseh skladišč hlodovine in morda še kaj.

S svojim prispevkom želimo le seznaniti bralce Viharnika z dejstvom, nikakor nočemo razvrednotiti dela komisije, ki ni bilo lahko, olajšano in verjetno tudi uspešnejše pa bi bilo z res utemeljenimi in res prepričljivimi razlagami in upoštevanjem predlogov iz baze.

Metod Sekirnik, dipl. ing. gozd.

(ni lektorirano)

Nekaj pogrešam — vendar kaj?

Ni težko umreti, težko je živeti!

Počutim se kot norec...

In ti verjameš v karkoli.

Tako si tudi zdaj dobil,

kajti ljubezen se vrača.

Dobil si zdaj, dobival boš tudi vnaprej.

Ne bo ti težko...

Zdaj vem, da sem samo neumno dekle,

ki hoče tvojo ljubezen,

da bi jo izgubila...

A ko se vrneš, zopet zmagáš!

Ni ti bilo težko zmagovati,

ni ti težko in ti tudi ne bo!

Na gramofonu plošča se vrti,

plošča, ki podaril si jo ti.

V spominu mi melodija zaigra

in napolni prostor srca.

Skupaj plesala sva pesem to,

ko objeta poslušala sva jo.

Zdaj pozna se več ne,

le plošča ostala je še —

plošča, ki v spomin priključne dni,

ko ljubil si me ti.

Vedela sem, da nisi samo moj,

to bil je le opoj.

Vedela sem, da nisi toliko moža,

da ljubila bi se samo dva.

Vedela sem, da ne priznaš,

da poleg mene še drugo imaš.

Miša Obrul

SPOMINSKI ZAPIS IZ DOLINE TOPLE

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Po hudih bojih Savinjskega bataljona na Dobrovoljah in Čreti se je skupina dvaintridesetih preživelih borcev srečno umikala do Ljubnega, tam v bližini prebredla Savinja in se prebila na Raduho. Sovražnik je izgubil za njimi sled. Komandant Marok in politkomisar Bor sta pod vrhom gore odredila enodnevni počitek, potem pa naj bi se spustili v Bistvo na Koroško. Po prestanih naporih so se borci sprostili in navdušenje je zavladovalo med njimi, saj mnogi še nikoli niso bili na Koroškem. To je bilo zanje čisto nekaj novega zlasti še zato, ker so vedeli, da tod še ni bilo stalnih partizanskih enot. Tovariš Ivan Mavrič-Stane je povedal, da mu bo 11. novembra 1942 ostal nepozaben dan za vse življenje. Borci so okoli pete ure popoldne prišli z Raduhe in se ustavili ob robu gozda nad posestnikom Ratihom v Bistri. V prvem mraku so se previdno približevali hiši in poslopju. Vseposod so dobro pregledali, da se jim kje ne bi prikrivala sovražnikova patrula. Povsod je bilo tiho, le v hiši so se domači pripravljali k večerji. Nekaj borcev je vstopilo, drugi z izjemno varnostnih straž so skozi okna opazovali, kaj se je notri dogajalo. Domači so se spogledali in v strahu strmeli v prišle. Nihče se ni ganil. Ko je nekdo izmed borcev vprašal, če poznajo partizane, se je gospodar okorajžil in pritrdil, da so že veliko slišali govoriti o banditih, ker je bila tu pač taka nemška propaganda. Povabil je še ostale v hišo in domači so jim postregli z večerjo, ki je bila zanje pripravljena. Sledil je prisrčen partizanski večer s pogovori, ki so se zavlekli pozno v noč. Borce so pogostili z velikimi hlebi rženega kruha, suhim svinjskim mesom in slanino. Vrči z domačim moštem so krožili iz roke v roko. Naslednje dni so obiskali še kmete v Bistri, Koprivni in Meži. Glas o partizanih je šel od hiše do hiše. Sosed je zaupno pripovedoval o njih sosеду, čeprav so jim povsod obljubili, da ne bodo nikomur nič povedali. Vreme pa je postajalo hladnejše in pomalem je deževalo. Zato je vodstvo skupine odločilo, da se vrnejo prek Mozirskih planin na Štajersko še preden zapade sneg. Takrat pa se je enajst borcev, povečini revircev, prostovoljno odločilo, da bi ostali na Koroškem. Ko so podpisali izjave, so dobili privoljenje in tako postali jedro prve partizanske vojaške enote, ki je za stalno ostala na Mežiški dolini.

V četici so bili: Vresk-Rokj, komandant čete — padel nad Solčavo, Milan Marze-Mile, četni politkomisar, Rudi Hochkraut-Dolf, borec, vsi trije iz Trbovelj, Slavec Pinter-Robin, mitraljezec, Tone Okragar-Vest, borec (narodni he-

roj), Lojze Eberle-Muri, kuhar, Herman Fričko-Ciril, borec, Ivan Juvan-Gorki, borec, Jože Polc-Don, borec, padel pri Hedu; vseh sedem doma iz Zagorja; Ivan Mavrič-Stane, borec, doma iz Ljubljane. Pridružili so se tedaj že petčlanski skupini političnih delavcev na terenu ter z njo skupaj sproti opravljali najnujnejše vojaške in preskrbovalne akcije. Iskali pa so tudi že najprimernejši kraj za prežimovanje.

Ljudsko pomnenje iz teh prvih mesecev ohranja marsikak lep in zanimiv spomin. Tako mi je Plaznikova mati kmalu po vojni pripovedovala, da sta se pri njih prvič oglasila Atena in Matjaž s spremljevalcem Petjo v začetku meseca novembra 1941. Pri Podberžniku je bilo po partizansko skraja Pri Brkovcu, pozneje pa »Pri ubogi ritki«. Pri Janšku je bilo Pri Orlu, pri Haderlapu pa »Na rebri«.

Janškova mati je povedala »14. novembra 1942 so bili pri nas. Bilo jih je v večji skupini že več kot deset. Še iste noči so odrinili naprej pod Olševo h kmetu Kovsu.«

Borec Jože Polc-Don je bil bolan in se je zelo slabo počutil. Zato se mu ni bilo treba udeležiti akcije v Meži. Pustili so ga v bližini Heda in mu za spremljevalca in družbo pustili Marjana Čatra-Petjo, ki je bil doma v Migojnicah. Zvečer sta se oba, ne da bi se javila domačim, zatekla na Hedov skedenj in tam prespala. Zjutraj ju je v senu našla domača hči Kristina in jima prinesla zajtrk. Čez dan sta se umaknila v gozd, naslednji večer sta se ponovno vrnila prenočevat. Ob svitu 17. novembra 1942 je z gozdarjem Apohalom prišlo k hiši 12 policistov, ki so patrolirali. Naročili so zajtrk in v hiši čakali nanj. Partizana sta jih videla in se skušala neopazno umakniti. Nenadoma je počilo zunaj pri hlevu, kjer je stala straža. Don je bil na mestu mrtev, Petjo pa so hudo ranjenega ujeli in mu s puškinimi kopiti razbili glavo. Gospodarja so hoteli ustreliti na pragu domače hiše. Gozdar Apohal ga je krepko zagovarjal, pa so končno le popustili, vendar so ga odpeljali s seboj na postajo v Črno, ga zaslišali in odpustili. Hlapec je moral trupli mrtvih dveh odpeljati v Črno. Tam so ju izpostavili in sta dva dni ležali pred zaporom, na golih zmrznjenih tleh, ljudem v svarilo in opomin.

Ko se je četica vrnila iz akcij, je odšla na Belo peč, si tam uredila varno skladišče za hrano, nato pa je v taborišču pod Olšavo malo počivala.

A. Mrdavšič
(Se nadaljuje)

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Oto Pisnik, Hedvika Janše, Nada Černič, Marjan Čuješ, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Kličiji in tisk: CGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982

Ob izteku delovne dobe vam želimo veliko srečnih let v pokoju

Ob zaključku leta smo se zbrali vsi delavci TOZD žage Mislinja, da ocenimo delo preteklega leta in da se poslovimo od tovarišev, ki so s truda polnim delom zaključili delovno dobo.

Spomin se nam je vrnil v preteklost 35 do 40 let je dolga doba, posebno, če pomislimo, da je vsak delovni dan usmerjen in preživet za uspešnost dela kolektiva. Ne moremo mimo tega, da ne bi omenili prvih povojnih let, ki niso poznala odmerjenega delovnega časa, ni bilo 7-urnega delovnega časa, ni bilo ogrevanih stanovanj, ne tople obleke in malice, a ravno v tem času se je kalilo najbolj iskreno tovarštvo.

Med delavce, ki so se v tem obdobju vključili v kolektivno delo štejemo: direktorja TOZD Franca Japelja, ki se poslavlja od kolektiva in odhaja v pokoj s 40 leti delovne dobe in Jožefa Sovič s 35 leti delovne dobe, Pavel Kališnik pa se je priključil kolektivu pred 8 leti.

FRANC JAPELJ

se je rodil 19. 10. 1925 v Ravnah pri Šoštanju v delavski družini. Okusil je težko otroštvo. Kmalu je izgubil očeta in za pet otrok je morala skrbeti mati sama. Že kot deček je spoznal kruto borbo za borni kos kruha, občutil krivice, ki jih je trpel zapostavljen delovni človek.

V NOV se je vključil z 19. leti in se boril v vrstah II. udarne brigade Ljube Šercerja. Kot v borbi, tako je bil tudi po vojni pri izgradnji porušene domovine vedno v prvih vrstah aktivistov.

Po končani lesno-industrijski šoli je

SREČANJE UPOKOJENCEV

Zelo me je iznenadilo priporočeno pismo. Na naslovni strani sem opazil, da ga pošilja TOZD Transport in servisi.

Vabilo se je glasilo, da smo vsi upokojujenci povabljeni na razgovor ob zaključku leta 1981. Častno so nas sprejeli: direktor TOZD, tehnični vodja, predsednik delavskega sveta in predsednik sindikata.

Direktor je v samem govoru omenil našo prehojeno pot, od nastanka podjetja pa do danes. Vsi navzoči smo se spomnili na preteklost. Ob tem je poudaril, da smo tudi mi upokojujenci nekdanj nekaj prispevali k temu, da je podjetje od pet članov naraslo na stopetdeset. Mnogo je bilo še govora o tem in onem in tudi o tem, kaj je še v planu za bodoče.

Dozdeva se mi, da ob takšnem pogovoru še vedno sodelujem v kolektivu, kljub temu, da sem upokojujenec.

Hvaležen sem podjetju, ker nas ob zaključku leta povabi na takšno srečanje. Iz tega pa se vidi, da upokojujenci podjetju niso pozabljeni.

Po slavnostnem kosilu smo si izmenjali mnenja ter zaželeli mnogo uspeha v novem letu 1982.

Maks Ramšak

Franc Japelj

prišel leta 1947 na delovno prakso prav na lesni obrat Mislinja. Od tu dalje pa ga je pot vodila v okviru LIP skoraj po vseh lesnoindustrijskih obratih: Dovže, Suhi dol, Mušenik, Pameče. Povsod je opravljal operativna vodstvena dela. Sledila so še druga odgovorna delovna opravila — sekretar, personalni referent ter vodja finalne proizvodnje. Med to delovno dobo je dokončal še TSS lesarstva.

Po 26 letih se je koncem 1973 leta vrnil na žago Mislinja in prevzel naloge direktorja TOZD. Naloge poslovnega organa niso lahke. Skrb za obrat ga je spremljala tudi izven delovnega časa. Trudil se je za uspešno poslovanje žage, prav tako se je vključeval v problematiko krajevne skupnosti. Razumel je želje krajanov za razširitev obsega proizvodnje in vključevanje večjega števila delavcev v kolektiv lesne industrije Mislinja. Vendar mu je upokojujetev prekinila pot, ki je predvidena v perspektivnem planu razvoja.

Pri opravljanju svojih delovnih nalog je spoštoval odločitve samoupravnih organov, imel je posluš za delavce in njihove socialne probleme, kakor tudi ni pozabil na delavce — upokojujence. Čeprav smo pričakovali upokojujetev, vedeli smo tudi, da njegovo zdravstveno stanje ni najboljšo, nam je misel na to, da ga ne bo vsak dan med našim kolektivom, tuja. Prepričani smo, da bo družbenopolitično delo še nadaljeval, se rad spominjal na kolektiv žage Mislinja, ki bo tudi vesel vsakega srečanja z njim.

Tov. JAPELJ! Hvaležni smo ti, da si svoje naloge tako zavzeto in vestno opravljal.

JOŽEFA SOVIČ

Pepca, kot smo jo vsi klicali, je prebila vso delovno dobo na Mislinji. Začela je v letu 1946 pri gozdni upravi, od 1965 dalje pa na žagi. Ni nkaljuče, da se je vključevala v delo v lesni stroki, saj izhaja iz delavske družine. Tudi njen oče je bil žagni delavec. Stanovanje družine je bilo v neposredni bližini žage in je bila v tem okolju tako rekoč že doma. Pa tudi druge izbire v težkem povojnem času ni bilo.

Vemo, da delo na žagi ni lahko. Do upokojujetev vztrajajo le tiste, ki so delo vzljubile in se prilagodile težkim pogojem dela. Pepca je ena izmed njih. Opravljala je razna dela v sodarni, največ pa na skladišču žaganega lesa, ki terja izredne fizične napore. Razen tega je mati samohranilka. Skrbela je za boleho mater in otroka. Koliko naporov je tako življenje zahetvalo od naše Pepce, lahko oceni samo tisti, ki je to sam doživljal.

Danes, ko so na skladišču delovne priprave in opravila mehanizirana, je Pepca sama izjavila, da si ne more zamisliti, da je to pred nedavnim opravljala še ročno. Kljub olajšanemu delu na skladišču žaganega lesa mlade ženske delovne sile za to delo ni več.

Težki delovni pogoji pa so tudi njej, kakor že prej večini delavk, pustili posledice delovne invalidnosti. Zato je bila od leta 1977 kot delni delovni invalid, zaposlena s polovičnim delovnim časom.

Nikoli ni kazala slabe volje. Vedno sta ju spremljali vedrina in umirjen značaj ter globoka delovna zavest.

PEPCA! Hvala ti, da si vztrajala do polne delovne dobe.

Jožefa Sovič

(Nadaljevanje na 12. strani)

PAVEL KALIŠNIK,

se je rodil 25. 1. 1932 v Podgorju pri Slovenj Gradcu, v kmečki družini. Dela doma ni manjkalo, zato se je odločil za popolno osamosvojitve šele leta 1958 in se takrat prvič redno zaposlil v tovarni meril Slovenj Gradec. V težnji za čim boljšimi delovnimi razmerami in boljšim zaslužkom je menjal še nekaj delovnih organizacij, kot rudnik Velenje, vodno skupnost Celje ter gradbeno podjetje Slovenj Gradec. Na Žago Mislinja je bil sprejet leta 1973, na delovno mesto pakiranje obrezlin. Že ko je prišel v našo temeljno organizacijo, ni bil trdnega zdravja. Tako se je zdravstveno stanje kljub nenehnemu zdravljenju slabšalo do tolikšne mere, da ni mogel

Pavel Kališnik

več opravljati svojega dela. Bil je premešan na mesto čuvaja. Kot član samoupravnih organov je vedno dobro zastopal interese svoje delovne sredine in bil v dobrih medsebojnih odnosih.

Čprav še poln volje do dela, je moral zaradi težje bolezni, ki ni kazala znakov na popolno ozdravitev, meseca maja 1981 v invalidsko upokožitev.

Ob zaključku leta smo se tudi Kališniku zahvalili za opravljeno delo na žagi Mislinja.

KOLEKTIV ŽAGE MISLINJA

KURIRJU BRANKU

Branko je bil mlad fant. Rad si je po-
žvižgaval med potjo, ki jo je tolikokrat
prehodil kot kurir.

Velikokrat sva se srečala doli v grabnu pri Marinu. Ves nasmejan me je vprašal: »Si kaj videla tiste zelence, ki nas vedno preganjajo?« »Brez skrbi greš dalje, danes jih ni kje v bližini,« sem mu odgovorila. Dala sva si roke in že je odhitel dalje proti Vernarci.

Ja, ja, takrat smo si bili tako dobri po srcu, da smo drug drugemu poma-

HELENA ORTER
1910—1982

Svojo pot življenja je začela v veliki kmečki družini na Ješovnikovem v Mali Mislinji in jo končal v istem kraju pri Razborniku, v veliki kmečki družini, zdaj kot mati, žena in babica.

Bila je skrbna spremljevalka svojega moža, tako v hudem kot v dobrem. Svoje poslanstvo materinstva in kmečke gospodinje je opravljala zavzeto. Pogosto jo je zaradi obilnega dela obiskala bolezen. Čeprav šibka po postavi, se je z močno voljo do svojih življenjskih opravil otepala teh križev in nadlog in že je bila zopet sredi dela. Kadar je potožila, je to storila iz navade, v resnici pa je znala življenje zasukati na veselo plat in vedrino. Znala je bodriti in dati v življenjskih stiskah dobrih nasvetov tudi drugim. Kakor nekoč med svojimi otroci, se je tudi zdaj na pozna leta znala raznežiti med svojimi številnimi vnuki.

Zdaj je prehodila svojo pot, razdelila je poslednjo drobtino kruha, izrekla zadnjo ljubeznivo besedo. In teh je pokojna Razbornikova mati imela vedno za vsakogar.

Hvala vam za vso vaše delo in za vso vaše dobro!

Sosedje in prijatelji

ŠTEFKA MIHEV
1920—1982

Pri Mihevu v Podpeci je sonce, tudi kadar je zunaj dež ali sneg. Ognjišče je zmeraj toplo, kot da je pri hiši varuh ognja, vrata odprta, popotnik se čuti vabljenega. Pot na Peco in z nje vodi mimo Miheva, kakor da je ena sama. Domačnost je taka, da lahko pozabiš naprej na vrh ali nazaj v dolino. Dajeta jo Štetka in Rudi. Štetka jo prinese s seboj iz rodne Bistre in iz Črne leta 1948, ko se na Mihevo v Rudijem poroči, on jo ima privzgojeno od doma. Gospodarita, da je pri hiši izobilje. Štetka shaja samo z nočnim počitkom in nikdar ne ponza slabe volje. Vsakodnevni krog dela jo utiri, spoznaš, da ji je prirojeno: gospodinjstvo, hlevi, vrt, kašča, strežba in zamudno kramljanje z gosti, dvorišče, polje. Obratnik za seno ji hoče iz rok, pa ga ne spusti. Zdoma je tako poredkoma, da se začudiš, kadar je ni in začutiš, da je ni. Zdaj najbolj, ko je zares več ni.

V težki bolezni premine. Zdravljenje in želje vseh za njeno ozdravitev ne zaležejo. Ne toži, voljno prenaša minevanje, vdano kot življenjski mislec. Novoletni prazniki 1982 še pozlatijo vrh njene piramide življenja. Potem izginejo življenjske gube, pa jo to še polepša. Sonce v Podpeci se zastre, da ne ostane od nje niti senca, ostane samo njeno storjeno delo in spomini nanjo.

Hvala, Štetka, za vso tvoje delo in tvoj plemeniti odnos do vsakogar!

Prijatelji in znanci

gali, pa čeravno smo živeli od dne do dne. Nihče ni vedel, kako bo vojno preživel. Vendar, preživeli smo jo. Branko je ostal na svoji lepi kmetiji, z njo živel in delal. Vendar ni bil več tako nasmejan, bil je zaprt sam vase. Ni rad potožil, kaj ga teži. Med nami ni več tistih odkritih pogovorov, kot so bili med vojno.

Zaprli smo se sami vase, vsak hiti po svoje, mar so mu drugi. Ali si res ne vzamemo časa za odkrite govore? Zdi se mi najlepše, če prijatelj lahko zaupa

prijatelju. Marsikdo danes pogreša le toplotno besedo, že je ves srečen.

Tako sem pač mislila, ko sem se poslavljal od starega leta. V minulemu letu se je od nas poslovil tudi kurir Branko, ki naj mu veljajo tudi te vrstite.

V novem letu pa bi zaželela dosti lepših uspehov uredništvu VIHARNIKA, kakor tudi Lesni, ki se po svojih močeh trudi za boljši jutri delovnega človeka.

Štetka Melanšek

V SLOVO ANTONU HAVLI

Delavci TOZD žage Otiški vrh smo dne, 14. 11. 1981 izgubili svojega sodelavca Antona Havlija.

Rodil se je 14. 5. 1932 v Tolstem vrhu pri Dravogradu. Zelo zgodaj je spoznal vso trpkost življenja, saj je že v otroški dobi zbolel za zahrbtno boleznijo — paralizno. Zaradi njenih posledic je postal invalid II. kategorije. Kljub svoji invalidnosti se je pozneje zaposlil in vse do usodnega dne združeval delo v lesni industriji. Svoje delo je opravljal vestno in skrbno.

Nihče tega jutra ni slutil, da se mu iztekajo zadnje minute življenja. Kot vedno je tudi tokrat veder in nasmejan opravljal svoje delo, nenadoma pa je omahnil sredi dela. Nobena zdravniška pomoč ali skrb sodelavcev ga ni mogla obuditi k življenju. Ostal je nem za vse, v srca vseh pa se je naselila neizmerna žalost.

Koliko ur, dni in let smo preživeli skupaj, z enakimi željami in cilji.

Kdorkoli ga je poznal ali srečal ob delu se je spraševal: »Čemu pa ta še dela, zakaj se ne upokoji, saj vendar s težavo dela.« Tem dvomom pa je takoj odgovoril: »Kaj pa čem, predolgo se nisem zaposlil, zdaj pa mi manjka delovnih let, potrebno pa je še toliko dokupiti.« Nakar se je še z večjo vne- mo napotil k vezanju metrskih obrezlin, kot bi hotel zamujeno takoj nadoknaditi.

Ceprav se je v življenju so- očal z različnimi težavami, jim ni klonil. Življenje je sprejemal takšno, kot v resnici je. Njegov- ve želje in nade so bile skrom- ne, zato tudi uresničljive.

Postopoma si je z družino izboljševal življenjske pogoje, vendar usoda ni dopustila, da bi na jesen svojega življenja lahko skupno užival sadove plodnega dela.

Sodelavci se mu zahvaljuje- mo za ves vložen trud.

V SLOVO LEPOPOLDU PEČOLERJU

V začetku meseca junija 1981 smo se poslovili od sode- lavca — upokojenca Leopolda Pečolerja.

Rodil se je 12. 11. 1913 pri Treh kraljih nad Muto.

V TOZD žago Otiški vrh je prišel iz LIO Vuzenice, kjer je opravljal dela in naloge gateri- sta. Ob ukinitvi manjših obra- tov je bil s 1. 1. 1966 premeš- čen v TOZD žago Otiški vrh, kjer je bil razporejen na op- ravljanje delovnih nalog — či- ščenje žaganega lesa. V svojem poklicu je bil pravi mojster. Bil je izredno vztrajen in de- laven, s svojimi nasveti in iz- kušnjami je vsakemu pomagal, zato je bil izredno priljubljen med sodelavci. Zelo smo cenili njegov zdrav odnos do dela, sodelavcev, njegov šaljiv zna- čaj pa je razvedril vsakogar, ki je prišel v njegovo bližino. Ta njegova vrlina še posebej živi v nas vseh.

Aktivno si sodeloval v orga- nih upravljanja ter skupno re- ševal nastale probleme.

S 1. 3. 1971 se je upokojil. Ob upokojitvi smo mu zaželeli mnogo srečnih in zdravih let, še in še je bilo želj, da svoj zasluženi pokoj čim dlje živi, pa je kolektiv že tako rano presunila žalostna vest, da ga ne bo več med nas.

Ohranili te bomo v trajnem spominu. Prijatelji — nekdanji sodelavci se ti zahvalujemo za vse, kar si dobrega storil za naš boljši jutri.

Kolektiv TOZD žaga, Otiški vrh

MEDOBRAATNE TEKME V PLAVANJU, DNE 23. 12. 1981

Vrstni red:

MOSKI

Čas — osvojene točke

1. T. P. Prevalje I. ekipa	61,7 — 6
2. Skupne službe	65,1 — 5
3. TOK Gozd. Ravne	67,7 — 4
4. T. P. Prevalje II. ekipa	87,3 — 3
5. Inerna banka (nepopolna ekipa)	2
6. TOK Gozd. Ravne (nepopolna ekipa)	1

Vrstni red:

ŽENSKKE

Čas — osvojene točke

1. T. P. Prevalje	133,7 — 3
2. TOZD Blagovni promet (nepopolna ekipa)	2
3. TOK Gozd. Ravne (nepopolna ekipa)	1

MOSKI POSAMEZNO:

Čas

1. Mikelc Jani — TOK Gozd. Ravne	13,8
2. Hribnik Simon — T. P. Prevalje	14,0
3. Pečovnik Zvonko — Skupne službe	14,7

ŽENSKKE POSAMEZNO:

Čas

1. Preglav Marjeta — TOK Gozd. Ravne	22,8
2. Gašper Darja — TOZD Blagovni prom.	24,4
3. Domjan Vida — TOZD Blagovni prom.	24,8

Prijavljenih je bilo 11 moških ekip ter 5 ženskih.

Za rekreacijo TOK Ravne
Edi Kopmajer

Pripis

Naj ob tem tekmovanju izrečem nekaj mi- sli.

Predvsem bi bilo zaželeno, da bi referenti za rekreacijo pri posameznih temeljnih orga- nizacijah imeli več skrbi, da ekipe, ki se pri- javijo na tekmovanje, tudi pridejo. Saj se je tokrat od prijavljenih 11 moških ekip, ude- ležilo le 5 moških ekip in od prijavljenih 5 ženskih ekip le 4 ekipe.

Namen teh tekmovanj je vsekakor medse- bojno spoznavanje in zblíževanje sodelavcev.

Medobratna tekmovanja naj bodo tudi v bodoče naš cilj, vendar z dobro udeležbo in organizacijo.

Edvard Kopmajer

id 4.

IO GOB je razpravljala o popravilu hišice v selosah ter se strinjal s predlogom, da gresta na popravilo tov. krebs Jože in Tušman reško

seja je bila zaključena ob 14.20 uri

Kajenje - mnogokrat vzrok boleznim in smrti

Tobak je bil prinešen v Evropo iz Južne Amerike nekje v 16. stoletju. Imenovali so ga po francoskem ambasadorju, ki je javno trdil, da je le-ta zdravilna rastlina.

Tobakovo listje vsebuje mnogovrstno mešanico različnih kemičnih sestavin, od katerih je najvažnejši alkaloid NIKOTIN. Tobačni dim pa je heterogena mešanica plinov, nekondenziranih par in tekočih delcev. Pri kajenju pride v usta torej koncentrirani aerosol.

Glavni tok dima je produkt izgorovanja pri temperaturi 884°C, vzporedni tok dima (ob tlenju cigarete) pa nastaja pri izgorovanju 835°C. Pri teh temperaturah se odigravajo zapletene reakcije, pri katerih se mnoge sestavine tobaka kemično spremenijo.

Suhi delci se destilirajo v obliki katrana, ki precej spominja na premogov katran. Ena cigareta vsebuje 17–40 mg katrana. Od sestavin tobaka zaslužijo posebno pozornost tudi ogljikovodiki, ker mnogi od njih povzročajo raka.

Večina nevarnih snovi se ne nahaja v tobačnem listju, temveč nastaja šele pri njihovem izgorovanju, nekatere od teh celo pri izgorovanju cigaretnega papirja. Posebno važna je ugotovitev, da vzporedni tok dima (dim, ki ga prejme okolica kadilca) vsebuje 3-krat več nevarnih substanc, kot glavni tok (tistega, ki kadilec vdihava).

Od vseh sestavin, prisotnih v tobačnem dimu, je najaktivnejši nikotin. Ugotovljeno je, da se njegovo delovanje odraža skoraj na vseh tkivih človekovega organizma. Že ena pokajena cigareta vnese v telo od 2,5–3,5 mg nikotina. Poudariti pa moramo, da ljudje različno reagirajo na različne količine nikotina.

Nikotin deluje na možgane in živčni sistem, bodisi vzbujajoče, bodisi pomirjajoče, odvisno od vnešene količine, obstoječe aktivnosti možgan, psihološkega stanja in drugih faktorjev. Po večjih dozah se lahko pojavi zastoj dihanja (smrt), v milejši obliki pa bruhanje, drhtenje, spremembe v možganih itd.

Na srčno-žilnem sistemu izziva nikotin: povišanje krvnega pritiska, pospeševanje srčnega ritma, v posebnih prilikah tudi njegovo upočasnitev, povečanje srčnega delovanja, ki ga spremlja povečana poraba kisika in povečan krvni pretok. Pri osebah s pospešenimi žilami povečanje srčnega pretoka ni možno, zato se zaradi neskladja med potrebo srca po kisiku in srčnim pretokom pojavljajo stiskajoče bolečine v prsih (napadi angine pectoris). Povišanje prostih maščobnih kislin in lepljivost določenih

LADINIKOVA JELKA na Platu nad Mežico je morala lani pomladi kloniti svojim letom. Bila je stara 340 let, visoka 45 metrov, dala pa je kar trinajst kubikov lesa. Kot naravna znamenitost je bila zavarovana pri zavodu za spomeniško varstvo Maribor. Ob mogočnih jelovih hlohlih sta Ladinikova gospodarja in njun sin Kristl, »ta mladi gospodar«, ki je bil temu orjaku z motorno žago komaj kos.

Foto: Andrej Sertel

Čakanje

*Sedim v parku, čakam na dekle,
saj v srcu mojem mnogo mi pomeni,
le z njo rešujeva težave vse,
ki so v napoto njej ali pa meni.*

*Nestrpen si prižigam cigareto,
pogled po parku leta sem in tja,
ko pride jo objamem prav vneto,
samo, da ona kmalu bi prišla.*

*Naenkrat ploha mokra prebudi me,
iz sanj ljubezni, ki sem jih imel,
trenutno jezo nežen glas razbije,
trenutek hrepeneč je le prišel.*

*Ljubeč pogled objemu je sledil,
in svetle so oči se spet zaprle,
presladek molk je še za pričo bil,
da sanje nama vrata so odprle.*

Zlatko Škrubej

sestavin krvi privede do zamažitve srčnih arterij in do srčnega infarkta s pogostim smrtnim izidom.

Na prebavila deluje nikotin dražeče. Izziva pojav rane na želodcu in dvanaesterniku. Nikotin pospešuje tudi krčenje črevesja, zato pride včasih do nenadnih drisk.

Zelo močan vpliv ima nikotin na **dihalne organe**. Preko sprememb na dihalih, ki so tesno povezana s srcem, nastajajo tudi težke spremembe na srcu. Te spremembe pa so drugačne, kot smo jih prej omenili.

Nikotin zmanjšuje premer (lumen) dihalnih poti, torej vodi do povečanega odpora toku zraka, ki prihaja v pljuča. Posledica je zmanjšana dihalna sposobnost, ki vodi do zmanjšane delovne, tekmovalne in splošne telesne aktivnosti. Pri dolgotrajnem povečanem odporu v dihalnih poteh pride do prekomerne obremenitve srca.

Nikotin zmanjšuje tudi zmogljivost utripalnih celic dihal. Zaradi zmanjšane čistilne sposobnosti se snovi, ki povzročajo raka, dalj časa zadržujejo na sluznici dihal in je zato možnost, da zbole za rakom na dihalih, pri kadilcih mnogo večja kot pri nekadilcih.

Kajenje je v največji meri vzrok za nastanek kroničnega bronhitisa in torej tudi vzrok težkih invalidnosti in povečanja rizika smrti zaradi bronhitisa in anizma (razširjenje pljuč).

Pomen kajenja, kot vzroka pljučnih obolenj, je mnogo večji, kot pomen onesnaženega zraka ali poklicne izpostavljenosti onesnaženemu zraku na delovnem mestu.

Nikotin škoduje tudi še **nerojenemu otroku** v materinem telesu in tudi pozneje z dojenjem prehaja od matere k otroku. Opozorimo naj še, da pride pri kadilcih pogostejše do spontanega splava, da je med njimi več sterilnih in, da pogosto roje mrtve otroke.

NIKOTIN je ena najbolj strupenih snovi, ki jih poznamo. V marsičem je podoben clanidom. Smrtna doza za odraslo osebo je približno 60 mg. Torej se v škatli cigaret skriva večkratna smrtna doza. **Kadilci niti ne slutijo, da v žepu nosijo bombo!**

Zakaj tako redko prihaja do akutne zastrupitve, danes ne bi razpravljali. Dejstvo je, da so veliko pogostejše kronične zastrupitve z nikotinom in, da se pojavljajo tako pri kadilcih kot pri nekadilcih, ki se dalj časa zadržujejo v zadimljenih prostorih.

Ugotovljeno je, da vsaka pokajena cigareta skrajša življenje za 15 minut! Na osnovi tega je preračunano, kolikšen procent ljudi, sedaj starih 35 let, lahko pričakuje smrt pred 65. letom starosti:

- nekadilci 15 %
- kadilci od 1–14 cigaret dnevno 22 %
- kadilci od 15–24 cigaret dnevno 25 %
- kadilci preko 25 cigaret dnevno 35 %

Kajenje je torej ena največjih nevarnosti za življenje, je pa tudi ena tistih, ki se je težko izogniti. Škodljive posledice te najbolj razširjene razvade so dobro znane, vendar neoziraje se na to, kade stari in mladi, zdravi in bolni. Žal je med njimi vse več mladine in žena.

O tem, kako začnemo kaditi ali nedozorele osebnosti kade več, ali je kajenje navada in kako pride od tega ali so kadilci narkomani in kako se odvaditi kajenja, bomo spregovorili prihodnjič!

Dr. Zoran Dinić
Spec. pneumoftizilog

Utrinek iz življenja

Skromen gašperček prijetno greje, skrbno nalagaš vanj, da žerjavica ne ugasne, sediva v njegovi bližini. Mrak je, vendar ne prižgeva luči. Svetli sij in prasketanje iz peči nudita dovolj ugodja, da se mladi mož sprostí.

S tihim glasom prizna: »Včasih sem bil presrečen, če sem se lahko takole v hudem mrazu — malo pogrel...«

»Kako misliš?« »Ja, v Rusiji, v Ukrajini.« »Oh saj res, nisi mi še pripovedoval«, sem se takoj pripravljena vživljati se v njegovo pripoved iz vojnih časov...

»Veš, zeljne strelje smo včasih glodali vojaki, tako smo bili lačni. V hudi zimi smo jih vleklí izpod snega«, glas rahlo zadrti. Drobno bolečino zaslutim pri srcu.

»Nekaj mesecev sem moral služiti okupatorju, ko so me vleklí v nemško vojsko... naloži poleno, stisnem se bliže in zaprosim: »No opiši mi malo, kako je bilo tedaj na rusko-nemški fronti«. Kratek vdih — nato strategijska obrazložitev:»

»Na eni strani nemška — različno oddaljena — po več kilometrov, dva ali več — na drugi ruska fronta, streljski jarki, straže se menjavajo... Iz daljave se slišijo z ene strani neprestani napevi Lilli Marlen, druga zavezniška vojska po zvočnih pozivih v vseh jezikih pripadnike vseh vrst vojske, naj se pridružijo sovjetom.« Razgiblje me... in... že ga vidim, kako... se v temni, deževni noči plazi skozi bodeče... elektrizirane žice... »Pa si se odločil!« dahnem. »Sem, čeprav so nas Nemci strašili, da Rusi vsakemu izdajalcu, ki pribeži na njihovo stran porežejo jezike...«

»Pa je bilo v zavezniškem taboru hudo?« »Bilo. Nekaj časa, dokler ni bila ustanovljena jugoslovanska brigada.«

»Kaj pa si počel do tlej?« vrtam dalje. Skoraj z nasmehom pove: »Vse sem bil. Najprej sem nadaljeval svoj poklic, šival sem starešinam, tudi bolničar sem bil, delal sem red in čistil instrumente v laboratoriju« (To ti je ostalo, rad imaš red)!

»Oha, ko pa je bila ustanovljena naša brigada, si se prijavil v pilotsko šolo in zapustil si« to solzno dolino v času informbiroja, ne«. »Tako je«, pove... »V domovini sem končal visoko tehnično vojaško akademijo«. »Čestitam, vztrajal si!« Vzravnam se... »No, ... samo v teh težkih časih pa si vendarle tudi tam okusil in pustil del mladosti... Vem, nekoč si mi podaril ljubeč spominek iz Rusije: majhno blazinico! Nisem je zavrgla — pomešala sem jugoslovansko in rusko perje!« »Na kaj namiguješ, ženska?« se prikupni častnik nasmaje. — Vžge luč in tudi oči.

Postanem neusmiljena. »Fant, kako je bilo ime tvojí Ukrajinki?« kar naravnost butnem, ker se ne morem upreti nekakšnemu navalu ljubosumja. Malo skloni glavo, ko prizna: »Šura!« »Kakšna pa je bila«, še hočem izvedeti in končam zasliševanje.

»Malo bolj razvita in raščena«, obuja spomine on, ki bi s svojimi žgocimi pogledi in nekoliko sramežljivo pojavo lahko osvojil na desetine ženskih src... Ni izbral te stranpoti.

Šel si po svetli, zračni poti! Vedel si, da le delo in poštenje osvobaja in vrednoti človeka.

Stefanija Smonkar

Volitve 1982

V letošnjem letu poteče mandat delegatom organov upravljanja v temeljnih organizacijah in na nivoju delovne organizacije ter članom delegacij SIS in DPS.

Evidentiranje možnih kandidatov je potekalo že od marca 1981, volilna aktivnost pa je bila vidna zadnje mesece leta 1981 in v letošnjem letu.

V postopek evidentiranja možnih kandidatov v organe upravljanja v Lesni se je aktivno vključil izvršni odbor konference sindikata in na svojih sejah evidentiral kandidate za: samoupravno delavsko kontrolo delovne organizacije, disciplinsko komisijo delovne organizacije, notranjo arbitražo in možnega kandidata za predsednika delavskega sveta delovne organizacije.

Delavski svet delovne organizacije je na svoji seji dne 15. 1. 1982 razpisal volitve, ki naj bi se v temeljnih organizacijah in DSSP izvedle predvidoma do 20. 2. 1982.

Konec meseca januarja so bile v temeljnih organizacijah in DSSP temeljne kandidacijske konference za volitve v samoupravne organe in delegacije v SIS in DPS. Na teh konferencah so volilci še enkrat pregledali že evidentirane možne kandidate ter z manjšimi spremembami potrdili predlog kandidatov.

Ljuba Žgavec

Delavci inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo predstavijo vsako leto gozdarski javnosti svoje delo. Inženir Marjan Šolar, ki raziskuje vpliv industrijskega onesnaženega zraka na gozdno rastlinje je 30. septembra 1981 povabil slovenske gozdarje na Ravne in v Črno, kjer jim je na terenu govoril o rezultatih svojih raziskav. Deževno vreme ni preprečilo terenskega programa na Matvozovem vrhu.

Andrej Šertel

Izmed vseh dreves zrastejo najvišje evkaliptusi v Avstraliji. Dosežejo višino do 155 metrov. Najvišja evropska drevesa so 58 metrov visoke jelke pri Langnauu v Švici. V Bavarskem gozdu je rasla jelka, ki je dosegla višino 55 metrov. V Sloveniji je najvišja Sgermova smreka na Orlici na Pohorju z 51 metri, na slovenjegraškem gozdnogospodarskem območju pa je bila višinski prvak Burjakova smreka v Topli z 49 metri.

Najbolj mrzel del človeškega telesa je konica nosu, kjer pokaže termometer le okrog dvaindvajset stopinj Celzija, medtem ko je sicer telesna temperatura blizu sedemintrideset stopinj.

GENIJ NA PLAN!

Sektor za plan in analize prosi, da se mu dostavi plan TOZD gozdarstva za leto 1982 (inf. Viharnik št. 12).

Ceprav smo strokovna služba za planiranje, nismo vedeli, da je v LESNI genij, ki ob tako zapletenih družbeno-ekonomskih pogojih sam uspe sestaviti letni plan za TOZD v dveh urah.

Ker so roki za sprejetje planov za leto 1982 skrajno napeti, prosimo eksperta-planerja, da nam priskoči na pomoč.

Vse v smislu večje storilnosti in manjših stroškov svobodne menjave!

Sektor za plan in analize (telefon št. 841-574 od 6. do 18. ure)

Nagradna križanka

Naš sodelavec Ivan Marin nam je zopet pripravil križanko, s katero se bomo lahko kratkočasili. Tokrat je križanka nekoliko drugačna. Rešiti morate geslo, ki ga boste dobili z vsemi izpolnjenimi polji, ki so označena s številkami. Rešitev pošljite do 25. februarja 1982 na naslov: LESNA SLOVENJ GRADec, Uredništvo VIHARNIKA, Vorančev trg 1, 62380 Slovenj Gradec. Za izžrebance imamo pripravljene tri lepe knjižne nagrade!

Uredništvo

	ORAČ	CELICA	SLOV. LIRSKA PESEM	RT NA PORTUGAL.	SUKA-RKA KOBILICA	MUZA PESNIŠTVA	TITAN DIK SID		ZAČE. ABCEDE	SPOBNA IZROČENOST	DIAFRA-GMI	LESNA	KISIK	TELOVA DNA ORODJA	PODZE MNI HOD	NACIN ARANZ CVETJA
VRSTA SMREKE							13		AMPER			PRIPAD DAVN. NAROD.				MAJHNO OKNO
SLAD. GOBEC			12		8		31		MESTO VČRNI GORI	18		ODRT. PANO-GA	IGRAZ ŽOGO ... METI TEMLA OBRAM.			
PUSCAVA V CILU									LJUDSKI SVET	SESTAV ENAOD CELIN (orig)						11
TITAN			FRAN. PISATE LJ STARI VIETNAM												BERILU	ČINT. CRKA ABEC
M. IME				ŽIME		22			9							
NEG. SLOV. SHUČAR			14	30	IGRAL KARTA M.IME				ITA				NAPOVEDOVAL EVA TUJE M.IME		10	
LESNA	HUDIČ	NAPLA ČILO PRIJATELJ (lat)			ENA OD CEJN	SAMODOM. ŽIVALI			KRAJ V SAV. DOL.	17	16				ZAPOREDNA SAKOGLAS.	
SAMO TAREC									POSLOVNA ENOTA		SKUP. OBČINE OPLEMENITITI			RADIJ	PROTI VOJNI VER. LOCINA	SESTAVI MARIN IVAN
AMILNI ALKOHOL			32			21			NEPROFESIONALCI						15	PRIPADNICA ARIJSK. NARODA
1912 POTOR LADJA		23							MEJE	NACIN IZRAŽAJA	PREŽIH VORAN VILI KREUZ		PIŠTOLE	GRŠKA CRKA ŽLEB V DOGI		
BERTO NCELJ				DOMOV KIRKE												
NOBEU			SLOV. ATLET. KLUB		JAPON. ZRAKO. MESTO PLOVI	LESNA ČRKA (lat.)							KOPNI NE V MORJU NADLE MRČES			
			14. ČRKA	SLOV. OBMOR MESTO	KRED. BANKA DANV. TEDNU	RAZPOKE GOZ. LES. INDUSTRI V BIH	7		29	RAZBOJNIK, SLEPAR				2	19	
							27		24	NAŠ POLO-TOK						AVSTRIJA OLIKA, OBZIRNOST
			OKAME NELA ŽIVAL		3			1	SARA JEVO EVROPE DRŽAVA (kratic)	ITAL. RTV			25	ORGAN. TESLA ZAKME NIKOLA TUJSTVO LJD. REP. SLOV.		5
			SPECIAL. ZA ORTO-PEDIJO					4	26	INVEST. PRO-GRAM	PROTI LET. TOP					
			OBLIKA M. IMENA		20					OBOLE LA ŽEN SKAZA JETIRO			28			6
			ANDREJ KURENT			MESTO YZRIN (I... Oberstein)				MUŠT-VENGST	33					